

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра практики іноземної мови та методики викладання

ДИПЛОМНА РОБОТА

Магістр

Галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка _____

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

на тему: Використання QR технологій на уроках англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів.

ДРСОА.015134.01.15

Виконала: студентка 2-го курсу _____ Солоненко О.О.
група СОАм-19-1

Керівник

канд. пед.наук, доц. _____ О. В. Садовець

До захисту допускаю:

Зав.кафедри практики іноземної мови

та методики викладання

д-р пед. наук, проф.

_____ 2020р. _____ Н. М. Бідюк

АНОТАЦІЯ

Використання QR технологій на уроках англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів.

Дипломна робота магістра на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 014 – Середня освіта (Мова і література (англійська)). – Хмельницький національний університет, факультет міжнародних відносин, кафедра практики іноземної мови та методики викладання, наук. кер.: канд. пед. наук, доц. Садовець. О. В. – Хмельницький, 2020.

Ключові слова: QR-коди, іншомовна читацька компетентність, інформаційна компетентність, англійська мова, учні 9-х класів, інформаційні технології.

У роботі здійснено дослідження використання QR-кодів на уроках англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів та експериментально перевірено їх ефективність на основі розробленої авторської системи вправ.

Розглянуто психолого-педагогічні особливості та методичні аспекти формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів у процесі вивчення іноземної мови, окреслено особливості оптимізації процесу навчання читання учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови з використанням інформаційних технологій.

У дослідженні визначено перспективи використання QR-кодів на уроках англійської мови у 9-х класах з метою розвитку читацької та інформаційної компетентностей, розроблено та експериментально перевірено ефективність методики формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів з використанням QR кодів на основі авторської системи вправ.

SUMMARY

Using QR Technologies at the English Language Lessons to Develop 9th Grade Students' Reading and Information Competences.

Thesis for obtaining Master's degree in specialty 014 – Secondary education (Language and Literature (English)). – Khmelnytskyi National University, Faculty of International Relations, Department of Foreign Language Practice and Teaching Methods, scientific supervisor: Doctor of Philosophy (Pedagogical Sciences), Assoc. Prof.. Sadovets O.V. – Khmelnytskyi, 2020.

Key words: QR-codes, foreign language reading competence, information competence, English, 9th grade students.

The paper examines the use of QR codes in English lessons for the development of foreign-language reading and information competencies of 9th grade students and experimentally tests their effectiveness based on the developed author's system of exercises.

The author considers psychological and pedagogical features and methodological aspects of the formation of foreign-language reading and information competencies of the 9th grade students in the process of learning a foreign language, outlines the features of optimizing the process of teaching reading to the 9th grade students in English lessons using information technologies.

The study identifies the prospects for using QR codes in English lessons in the 9th grade in order to develop reading and information competencies. The effectiveness of the methodology for forming foreign-language reading and information competencies of the 9th grade students using QR codes based on the author's system of exercises has been experimentally tested and proved.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Педагогічні засади формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови.....	8
1.1 Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів у процесі вивчення іноземної мови	8
1.3. Оптимізація процесу навчання читання учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови з використанням новітніх інформаційних технологій	24
2 Методика використання QR-кодів під час формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках іноземної мови.....	30
2.1 Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках англійської мови за допомогою QR-кодів	30
2.2 Авторська система вправ з використанням QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках англійської мови	39
2.3 Експериментальна перевірка ефективності QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках іноземної мови	55
Висновки	64
Перелік джерел посиління.....	69
Додаток А використання QR-кодів у квестовій формі навчання.....	76
Додаток Б приклад інтегрованого уроку з використанням QR-кодів.....	80

ВСТУП

Активне впровадження інформаційних технологій у всі сфери діяльності суспільства торкнулося і системи освіти. У зв'язку з цим в середній школі назріла гостра необхідність в адаптації вчителів до нових умов роботи. Адже на уроці вчитель виступає вже не в ролі розповідача, а стає для своїх учнів швидше помічником й інструктором. На сьогодні поступово відбувається зміна ролі комп'ютера в навчанні – із засобу, що використовується лише на уроках інформатики для вивчення мов програмування, комп'ютер перетворюється на активного помічника вчителя-предметника.

Сьогодні досить поширена думка, що телефони на заняттях заважають і відволікають учня від навчальної діяльності. Але в сучасному світі вже складно обійтися без мобільних і комп'ютерних пристроїв. Застосування ІКТ на уроках дає можливість в будь-який момент використовувати мовний матеріал, здійснити його поглиблене структурування, розташовувати його в будь-якій прийнятній формі, використовувати колір, анімацію, графічні і звукові можливості, регулювати динамічну їх послідовність.

Проблемою використання інформаційних технологій у процесі навчання іноземних мов займалися такі науковці, як Даниленко Л.І., автор посібника «Науково-організаційні основи експертизи інноваційної освітньої діяльності в регіон». І.М. Дичківська розглядала інноваційні педагогічні технології. О.М. Пехота, А.З. Кіктенко та О.М. Любарська, О.П. Околепов, І.П. Підласий, Є.С. Полат, С.Д. Смирнов та ін. розглядали особливості освітніх технологій. Е.Г. Скибицький розглядав дидактичне забезпечення процесу дистанційного навчання

Проте недостатньо дослідженими є перспективи використання QR-кодів у навчальному процесі на уроках англійської мови, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

QR-код має величезний педагогічний потенціал, який поки що не використовується повною мірою. QR-код являє собою двомірний код, який

може бути «прочитаний» пристроєм для сканування, а також мобільним телефоном або ноутбуком з відеокамерою, на який встановлена програма для читання QR-коду. Зміст кодованої інформації може бути будь-яким: адреса сайту, посилання на відео, на вправу чи та освітню платформу.

Сьогодні можливості цієї технології кодування інформації практично не застосовуються в освіті, хоча простір для творчості величезний. Вклеївши QR-код на поля підручника, можна розширити зміст досліджуваного параграфу – винести на поля параграфа проблемне питання, запропонувати додатковий матеріал для вивчення. Використовуючи можливості подання мультимедійної інформації в QR-кодах, вчителі іноземних мов можуть записувати озвучування лексичних конструкцій.

Об'єкт дослідження – іншомовна читацька та інформаційна компетентність учнів 9-х класів.

Предмет дослідження – використання QR-технологій на уроках англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів.

Метою роботи є дослідження використання QR-коду на уроках англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів та експериментальна перевірка їх ефективності на основі розробленої авторської системи вправ.

Відповідно до об'єкта, предмета і мети роботи необхідно вирішити такі завдання:

1. Розглянути психолого-педагогічні особливості та методичні аспекти формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів у процесі вивчення англійської мови.

2. Окреслити особливості оптимізації процесу навчання читання учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови з використанням інформаційних технологій.

3. Визначити можливості використання QR кодів на уроках англійської мови у 9-х класах з метою розвитку читацької та інформаційної компетентностей.

4. Розробити та експериментально перевірити ефективність авторської системи вправ на формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів з використанням QR кодів.

Для вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: загальнонаукові – теоретичний аналіз психологічної, педагогічної, методичної літератури в аспекті досліджуваної проблеми; синтез, порівняння та узагальнення – для вивчення праць вітчизняних і зарубіжних науковців; порівняльний метод; вивчення і узагальнення педагогічного досвіду; емпіричні – спостереження за педагогічним процесом; бесіди з учнями і педагогами, опитування, тестування; математичні методи – кількісний і якісний аналіз результатів педагогічного експерименту.

Практичне значення роботи полягає в тому, що матеріали і результати дослідження можуть бути використані у практиці роботи вчителів англійської мови для розвитку іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів основної частини, висновків та списку використаних джерел.

1 ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЧИТАЦЬКОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ДЕВ'ЯТИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1 Психолого-педагогічні особливості формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів у процесі вивчення іноземної мови

В умовах політико-економічної нестабільності сучасного світу все гостріше відчувається потреба в освічених людях, здатних критично мислити, обробляти великі обсяги інформації, приймати розумні рішення. Домогтися цього можна тільки особливою увагою до якості освіти. Якість – головне слово сучасної психолого-педагогічної науки.

Метою психолого-педагогічної підготовки є розвиток тих властивостей і якостей особистості, які характеризують її як суб'єкт діяльності і які відносяться до основних сфер її майбутньої діяльності. Як показують дослідження, на ранньому етапі становлення вітчизняної психолого-педагогічної науки розвивальні цілі навчання іноземної мови не тільки не ставилися, більш того, заперечувався вплив цього предмета на інтелект людини. У навчанні іноземної мови домінували механічні прийоми, такі як наслідування і заучування напам'ять, що призвело до провідної ролі вузько практичних цілей. В основу робіт були закладені текстуально-перекладні та текстуально-імітативні технології навчання іноземним мовам, розроблені С.Ф. Шатіловим [1, с. 20-25]. Їх можливості обмежені, оскільки переклад і імітація є важливими, але недостатніми засобами активізації мовної діяльності учнів.

Практика показала, що навчання рецептивним видам мовленнєвої діяльності, не підкріплене практикою письма та усного мовлення, недостатньо для впливу на інтелект учнів і обмежує досягнення розвивальних цілей. Освітня сутність іноземної мови багато в чому ідентифікувалася з вихованням патріотизму та інтернаціоналізму, формуванням певних ідеологічних орієнтацій.

Ідеї комплексної постановки розвивальних цілей в процесі навчання іноземній мові належать Л.В. Щербі [2, с. 37]. Одним з перших він показав можливість розвитку особистості в єдності мислення, уяви, пам'яті та мовленнєвої діяльності. Не заперечуючи важливості мовної імітації і довільного запам'ятовування, вчений висунув тезу про необхідність врахування творчої сутності мовної діяльності, формування абстрактного мислення, підвищення інтелектуального навантаження учнів на заняттях з іноземної мови.

Л. В. Щерба називав вивчення іноземної мови «практичною школою діалектики» і зазначав, що цей предмет дозволяє побачити рухливість і умовність зв'язку між поняттям і виражає його символом. Учений бачив в цьому шлях формування абстрактних мовних уявлень особистості, абстрактного мислення, діалектичного розуміння мовної реальності [2, с. 39].

Творча мовна діяльність учнів тепер пов'язувалася не тільки з побудовою мовних конструкцій, а й з вираженням відповідного мовного змісту. Ідея навчання іноземної мови зводилася до того, що саме по собі накопичення мовних асоціацій і зв'язків ніколи не призводить до появи вищих форм інтелектуальної діяльності. Оволодіння мовними засобами іноземної мови лише в тому випадку може сприяти інтелектуальному розвитку учнів, якщо цей процес нерозривно пов'язаний з розвитком розумових функцій. Звідси випливає висновок: висловлювання іноземною мовою може сприяти інтелектуальному розвитку, якщо для його побудови потрібен мовний пошук не тільки мовної форми, але і змісту. Таким чином, були створені теоретичні передумови для більш глибокого перегляду розвивального впливу іноземної мови на особистість.

Тепер науковий пошук був спрямований на те, щоб знайти способи стимулювання мовленнєвої активності учнів, розробити мовні завдання, які активізують їх комунікативно-пізнавальну діяльність і тим самим сприяють розвитку не тільки мови, а й інтелекту.

Оволодіння іноземною мовою розвиває мислення, пам'ять, мовну здатність, удосконалює слухові, зорові і моторні відчуття, покращує мовне

прогнозування, довільне володіння узагальненими прийомами мовленнєвої діяльності з опорою на аналіз і синтез, порівняння та узагальнення. Стає очевидним, що розумові процеси можна формувати, якщо направляти мовну діяльність на вирішення інтелектуальних завдань і організувати її відповідно до предметно-сміслового їх змісту. Цілком можливим представляється виокремити ланки, які активізуються в процесі здійснення комунікативної функції мислення:

1) механізм орієнтації, оцінки ситуації та власної вербальної та невербальної поведінки;

2) механізм цілепокладання та утримання уваги на провідній комунікативній задачі;

3) механізм прогнозування реакції співрозмовника і змістовної сторони власного висловлювання;

4) механізм селекції фактів, думок, уявлень;

5) механізм конструювання змістовної сторони висловлювання;

6) механізм саморегуляції тактики висловлювання. Ці механізми забезпечують побудову змістовного мовлення і спрацьовують лише при ефективному функціонуванні механізмів сприйняття, мислення, пам'яті. Вони впливають на інтелектуальну сторону говоріння і стимулюють її.

Сучасна освіта спрямована на компетентнісний підхід, характеризується вмінням вирішувати нові завдання в нових умовах. І одне з основних завдань шкільної освіти полягає у формуванні інформаційної компетентності. Інформаційна компетентність пов'язана із роботою з інформацією у всіх її формах і проявах, які дозволяють ефективно користуватись інформаційними технологіями різних видів як у традиційній друкованій формі, так і комп'ютерними телекомунікаціями, працювати з інформацією як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності.

Оволодіти інформаційною компетентністю означає орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати даними на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до потреб чи вимог

навчального процесу. Ця категорія має також включати такі елементи, як ціннісні орієнтації, тобто критичний погляд і критичний аналіз відомостей та даних, що складають зміст, отриманий з різних джерел та за допомоги ІКТ.

Формування інформаційної компетентності тісно пов'язане з читацькою компетентністю, адже, розвиваючи одну ми стимулюємо розвиток іншої. Формування читацької грамотності, здатності насолоджуватися твором і вмінні відрізнити художньо недосконалі тексти, є одним з основних завдань шкільної програми.

Читацька грамотність залежить від мотивації до читання, читацького досвіду, читацьких уподобань. Читацька компетентність має на увазі вміння знаходити в тексті необхідну інформацію, розуміти істинний, естетичний сенс твору.

Формування читацької та інформаційної компетентностей учнів відбувається насамперед у навчальній діяльності. При цьому має враховуватися рівень психічного розвитку, що дозволяє їм приймати самостійні рішення і мати власну думку. Так, учні дев'ятих класів вже вміють аналізувати, синтезувати матеріал, висловлювати свою точку зору, переносити знання в нову ситуацію, логічно будувати висловлювання, оцінювати героїв, їх вчинки, зіставляти і порівнювати матеріал, проявляти увагу до слова, до художньої деталі.

За визначенням "читацька грамотність" розуміється як здатність до осмислення письмових текстів і рефлексії на них, здатність використовувати їх зміст для досягнення різних цілей.

Оволодіти читацькою грамотністю - це означає розуміти текст, міркувати над його змістом, оцінювати його зміст і значення, викладати свої думки про прочитане.

Поняття "читацька компетентність" має більш широкий сенс. Визначаючи читацьку компетентність, можна сказати, що це якість збереження прочитаного, сформована на основі загальної культури людини, що забезпечує можливість вирішення навчально-академічних, соціальних, а згодом і професійних завдань,

відповідно до ситуацій у широкій соціальній взаємодії та освітньо-професійній діяльності. При визначенні "читацької компетентності" видно динаміку - від пошуку інформації до її інтерпретації і далі до творчості, таким чином, можна визначити модель читацької компетентності, характерною рисою якої є спрямованість вгору (як тепер кажуть, «акме»).

Два перші щаблі цієї моделі - пошук інформації та її інтерпретація - носять переважно репродуктивний характер і є лише основою для вищого ступеня - творчості, що вимагає асоціативного, аналогового, евристичного мислення.

Читацька компетентність складається з таких компонентів:

- пізнавальний - знання (ступінь їх узагальнення і повноти);
- операційно-технологічний - вміння (ступінь згорнутості і засвоєння, можливість перенесення виконуваних дій);
- ціннісно-смисловий - ціннісно-смислові орієнтації (відношення до процесу, змісту і результату діяльності).

Читацька компетентність ґрунтується як на розвитку розумових дій і механізмів читання, так і на розвитку особистісних якостей учнів.

Проте, читацька компетентність має і діяльнісну складову, яка формується в освітньому процесі відповідно до завдань кожного його ступеня, ґрунтується на міждисциплінарних, міжпредметних знаннях і здійснюється через безліч умінь - шукати і аналізувати інформацію, розуміти й інтерпретувати текст, оцінювати і формувати судження про текст (рефлексивність).

На основі вище викладеного робимо висновок, що читацьку компетентність необхідно формувати в позаурочній та урочній інтеграції процесу навчання, яка передбачає:

- пошук і відбір необхідних джерел інформації; робота з ними (читання, інтерпретація, трансляція);
- володіння традиційними та новими засобами роботи з письмовою інформацією;

- розуміння зв'язків між цими компонентами і усвідомлена їх підтримка при вирішенні різних інформаційних завдань.

Основні завдання вчителя-словесника в процесі формуванні читацької компетентності:

- знати про інформаційні ресурси, зафіксовані в навчальній літературі та відповідних пошукових засобах;

- вміти організувати ці ресурси для вирішення конкретних завдань, значущих для учнів;

- мати адекватне уявлення про будову культурно-комунікативного простору і передавати учням знання і навички адаптації в різних його галузях, вміння володіти різними кодами писемної культури;

- здійснювати діагностику та оцінку рівня читацької компетентності на різних стадіях її формування;

- вибудувати впорядковане соціокультурне середовище, сприятливе для освоєння та ефективного використання навичок роботи з письмовими джерелами різних видів і для вирішення різних завдань;

- знати основні теорії та концепції, які відносяться до формування соціально необхідного рівня читацької компетентності, володіти відповідними технологіями та методиками, вміти підбирати їх відповідно до етапів соціалізації і особистісних характеристик її суб'єктів;

- організувати позанавчальні заходи, пов'язані з реалізацією набутих учнями читацьких знань і навичок, у формах свят, вікторин, дискусій, літературних дебатів, організованих навколо навчальної, додаткової рекомендованої літератури з різних дисциплін, що вивчаються;

- володіти техніками розвитку мовних (риторичних) і письмових навичок учнів на основі інформації, отриманої в результаті читання;

- будувати програму навчання читання так, щоб стимулювати і розвивати пізнавальний (раціональний), образний (естетичний), оціночний (емоційний) і креативний компоненти відносин учнів до прочитаного;

- навчати учнів вільно переходити від одного коду письмової культури до іншого (від одних стилів, жанрів, форм письмових текстів, від одних понятійних систем до інших), переводити інформацію з однієї термінології в іншу, інтерпретувати тексти по-різному в залежності від соціокультурного контексту їх представленості;

- стимулювати формування читацької компетентності шляхом руху від нижчого ступеня розуміння текстів до більш високого, від інтерпретації чужих текстів до побудови власних.

Вплив літератури (читацька компетентність це не лише література) на формування особистості школяра є незаперечним. Однак педагоги і психологи відзначають відсутність інтересу до читання творів художньої літератури, низький рівень мовної грамотності, читацького сприйняття, комунікативної культури.

ІК-компетентність передбачає здатність людини орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати даними на основі використання сучасних ІКТ відповідно до потреб ринку праці та для ефективного виконання професійних обов'язків. Ця категорія має також включати такі елементи, як ціннісні орієнтації, тобто критичний погляд і критичний аналіз відомостей та даних, що складають зміст, отриманий з різних джерел та за допомоги ІКТ.

1.2. Методичні аспекти формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови

Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування є, поряд з усним мовленням, важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, яким учні середньої школи мають оволодіти згідно з вимогами чинної програми з іноземних мов.

Уміння читати дає можливість випускникам школи у своїй подальшій роботі та навчанні користуватися літературою іноземною мовою для пошуку

інформації за фахом, задоволення своїх читацьких чи творчих інтересів, удосконалення умінь усного мовлення тощо.

Уміння працювати з навчальною інформацією включає в себе вміння виділяти в тексті головне, розбивати текст на частини, знаходити в підручнику необхідну інформацію, переконструювати текст (скоротити, змінити, доповнити), зробити узагальнення по декількох параграфах, розділам, скорочувати об'ємний текст, не спотворюючи сенсу тексту.

Працюючи з підручниками, ми часто стикаємося з обмеженим набором методів роботи з текстами, і це не дає змогу повною мірою розвивати читацькі здібності учнів. Крім того, гарно сформовані навички зрілого читання є необхідною умовою для успішного складання державної атестації.

Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування є важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш поширеним способом іншомовної комунікації, яким учні мають оволодіти згідно з вимогами навчальної програми з іноземних мов. Поряд з традиційними видами роботи – прочитати текст та дати відповіді на запитання чи виконати вправи до тексту – учителю слід шукати й застосовувати нові форми та методи роботи з текстами, які сприятимуть розвитку пізнавальної активності учнів та їх умінню орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі [45, с. 24].

На момент закінчення школи випускники повинні вміти:

- виокремлювати загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню тощо);
- знаходити загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо);
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо;
- розрізняти фактографічну інформацію і враження;
- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;

– розуміти різножанрові тексти, включаючи уривки художніх творів та творів публіцистичного стилю;

– розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

Існує багато різних класифікацій видів читання. В наш час набула поширення класифікація читання, запропонована С.К. Фоломкіною, яка включає навчальне, ознайомлювальне, оглядове і пошукове .

Найбільш доцільними прийоми роботи з текстами є: множинний вибір, поділ на категорії, відновлення пропусків, поділ тексту на абзаци, відновлення послідовності, правильні / неправильні твердження, складання плану, відповіді на запитання, вправа на доповнення.

Через навчання різним видам читання та застосування найбільш ефективних методів та прийомів роботи з текстами на уроках англійської мови ми формуємо інформаційну компетенцію учнів, їх спроможність переносити навички зрілого читача в інші сфери життя для досягнення життєвого успіху.

Ознайомлювальне читання (skimming)

У процесі ознайомлювального читання переслідуються такі комунікативні цілі:

– визначити тему, яка висвітлюється в тексті, які проблеми в ньому розглядаються;

– що саме говориться в тексті у зв'язку з проблемою;

– виділити основну думку;

– вибрати головні факти, випускаючи другорядні;

– виразити своє ставлення до прочитаного.

У процесі роботи над текстом потрібно навчити учнів виконувати такі дії:

– прогнозувати зміст за заголовком або початком тексту;

– здогадуватись про значення незнайомих слів за допомогою контексту, словотворчих елементів, за схожістю зі словами рідної мови або утворенням шляхом конверсії;

– визначати смислові частини тексту та зв'язки між ними [37, с. 36].

- Читання з метою пошуку необхідної інформації (оглядове / вибіркоче читання).

Метою цього виду читання є формування вміння швидко переглянути ряд матеріалів (газет, журнальних статей, різноманітних програм та довідників) для того, щоб знайти конкретну інформацію. Таке читання має місце при первинному ознайомленні зі змістом нової публікації, щоб визначити, чи є в ній цікава для читача інформація, і на основі цього прийняти рішення – читати її чи ні. Для навчання оглядовому читанню необхідно підбирати ряд тематично пов'язаних текстових матеріалів і створювати ситуації перегляду. Швидкість оглядового читання не повинна бути нижче 500 слів за хвилину, а навчальні завдання мають бути спрямовані на формування навичок і вмінь орієнтуватися в логіко-смісловій структурі тексту, умінь вилучати й використовувати матеріал тексту джерела відповідно до конкретних комунікативних завдань.

Контроль розуміння прочитаного проводиться за допомогою завдань такого типу:

- відповісти на запитання вчителя щодо основної інформації тексту;
- відповісти на запитання, що стосуються важливих деталей;
- сказати, чи співвідноситься представлена вчителем інформація з тією, яка почерпнута учнями з тексту;
- знайти у тексті вказані вчителем факти / одиниці смислової інформації, інші вправи пошукового характеру;
- виконати тест множинного вибору та ін. [30]

Пошукове читання (reading for specific information) орієнтовано на читання газет і літератури. Його мета – швидке знаходження в тексті певних даних. У навчальних умовах пошукове читання виступає як вправа, тому що пошук тієї чи іншої інформації, як правило, здійснюється за вказівкою викладача. Тому воно зазвичай є супутнім компонентом розвитку інших видів читання.

Читання з повним розумінням тексту (вивчаюче читання) (scanning).

Навчальне читання має своєю метою досягнення максимально повного і точного розуміння інформації тексту і критичного осмислення цієї інформації. Це вдумливе читання, яке здійснюється у повільному темпі – 50-60 слів у хв.

Вправи, які виконуються з метою формування умінь вивчаючого читання і контролю повноти розуміння прочитаного тексту, носять переважно такий характер:

1. Відповісти на запитання вчителя щодо основного змісту тексту і його деталей.
2. Вибрати з кількох малюнків ті, які ілюструють провідну думку тексту.
3. Визначити, чи відповідає інформація, запропонована у завданні вчителя, основному змісту тексту.
4. Визначити у тексті смислові віхи та виписати найбільш суттєву інформацію.
5. Скласти план тексту; підібрати до кожного пункту плану речення з тексту, які його уточнюють.
6. Виконати письмовий переклад тексту і порівняти його з ключем.
7. Виконати тест множинного вибору, альтернативний чи поєднувальний тест.

Робота з текстом на уроці іноземної мови (ІМ) включає чотири етапи, три з яких є обов'язковими, а наявність четвертого етапу зумовлюється ступенем навчання, видом читання і практичними цілями уроку. З метою контролю рівня сформованості культури читання (КЧ) широко використовують різні види тестових завдань з ІМ. Серед тестових завдань на вибір відповіді (вільноконструйовані тести) застосовуються тести:

- перехресного вибору (matching);
- альтернативного вибору (true-false choice);
- множинного вибору (multiple choice);
- на упорядкування (rearrangement).

Також слід використовувати тестові завдання на конструювання відповіді:

- на завершення (completion);
- на підстановку (substitution);
- на трансформацію (transformation);
- внутрішньомовне перефразування;
- міжмовне перефразування (переклад).

Для того, щоб досягти повного і точного розуміння інформації, викладеної у тексті, учень повинен володіти значним запасом лексичних одиниць, мати глибокі знання з граматики і достатню практику в читанні текстів різних жанрів з великою концентрацією мовних та смислових труднощів. У зв'язку з цим ставиться мета навчити учнів основних прийомів навчаючого читання (scanning), необхідних для подальшого професійно-орієнтованого навчання [21, с.25].

Цей режим читання є найбільш розповсюдженим у всіх сферах життя і здійснюється на матеріалі автентичних текстів, які несуть інформацію про побут, традиції, культуру, історію країни. Особливостями цього способу читання є високий темп ознайомлення з усім текстом, точність розуміння основного змісту та найбільш суттєвих деталей.

З вищевикладеного ми бачимо, що читання виступає як засіб навчання (для здобуття інформації, оперування нею). Тут ми можемо говорити про формування інформаційної компетенції – готовності й потреби працювати з джерелом інформації, що має величезне значення в сучасному світі.

Варто зазначити, що робота з навчання читання вимагає від учителя ретельної підготовки, глибоких теоретичних знань, творчого підходу та цілеспрямованості. Але результат заслуговує роботи та уваги [17, с. 33].

Говорячи про навчання читання як засобу комунікації при навчанні іншим видам МД не можна не згадати градацію вправ – передтекстових, для роботи під час читання тексту і післятекстових:

– Передтекстові завдання спрямовані на зняття різних труднощів (від лексичних до країнознавчого характеру). Це можуть бути різні асоціограми,

зображення, плани, висловлювання припущень, заголовки, переклади, різні роздавальні матеріали тощо.

– Тестові завдання (закриті, відкриті);

– Післятекстові завдання (відкриті) зазвичай є творчими і виводять на більш високий рівень усної або письмової комунікації [17, с. 40].

При навчанні читання розкривається ще одна важлива роль тексту – текст як засіб розвитку іншомовної культури особистості. При цьому таким засобом стає саме автентичний текст – (з англ.) за визначенням «дійсний, справжній, відповідний справжньому».

Саме автентичний тест передає всю різноманітність іноземної мови, всі його стилістичні особливості, допомагає учням орієнтуватися в ситуації – чи йдеться про класичну літературну мову (різних історичних періодів) або ж ми стикаємося з розмовною мовою, де характерне застосування різних кліше, сленгу, усічених речень, ідіом, а також різних варіантів англійської мови – британської та американської.

Інша, на наш погляд, основна цінність автентичного тексту полягає в передачі реалій, властивих іншомовній культурі і відсутніх в нашій (або таких, що не збігаються). Учні не просто виконують те, що від них задалегідь очікується, не просто працюють над лексикою і граматиною, – вони із захопленням відкривають для себе якісь поняття, занурюються в спосіб життя зарубіжних країн. Мотивація при цьому дуже сильна, при залученні в діяльність (в нашому випадку – навчальну) не залишається місця байдужості.

Таким чином, цілком очевидним є зв'язок читацької та інформаційної компетентності, адже обидві передбачають роботу з інформацією. Водночас, інформаційна компетентність пов'язана із роботою з інформацією у всіх її формах і проявах, зокрема й тією, що передбачає використання інформаційних технологій, комп'ютерних телекомунікацій.

Складовими інформаційної компетенції є:

- володіння конкретними навичками використання технічних засобів (від телефона до комп'ютера та комп'ютерних мереж);

- уміння вивчати іноземну мову з використанням соціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж;
- уміння створювати інформаційні об'єкти іноземними мовами;
- спілкування англійською мовою з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- уміння працювати з різною інформацією;
- уміння отримувати інформацію з різних джерел (зокрема й з електронних), представляти її у зрозумілому вигляді та ефективно використовувати;
- володіння основами аналітичної переробки інформації.

Отже, важливо наголосити на необхідності вивчення читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-их класів. Оскільки, така вікова категорія дітей потребує збагачення знаннями та уміннями в області інформаційно-комунікаційних технологій та здійснення інформаційного діалогу в єдиному інформаційному просторі.

Для розвитку інформаційної компетентності доцільно буде використовувати комп'ютер на уроках англійської з учнями 9-их класів:

- он-лайн перекладачі;
- лекція мовою носія;
- тематичні ілюстративні матеріали;
- он-лайн вправи Esprintable.com;
- проектні роботи, захист проектних робіт;
- перегляд фільмів (країнознавчих);
- тематична мультимедійна презентація на різні частини уроку;
- віртуальні екскурсії;
- тести;
- виклад граматики, граматичні вправи.

Переваги використання інформаційних технологій:

- індивідуалізація навчання.
- інтенсифікація самостійної роботи учнів.

- зростання обсягу виконаних за урок завдань.
- підвищення мотивації та пізнавальної активності за рахунок різноманітності форм роботи.
- онлайн-тести та онлайн-вправи для відпрацювання лексичного і граматичного матеріалу, перевірки лексичного запасу, виконання вправ.

Переваги використання онлайн словників:

- зручність використання;
- доступність;
- швидкість.

Існують різні види англomовних словників: тлумачні, двомовні, ономастичні, орфоепічні, орфографічні все залежить від того який для вас зручніший, англійські онлайн-словники, в яких слова мають тлумачення і варіанти вживань.

Існують також різні тематичні словники, сленгові словники, словники з з можливістю прослухати слова, які озвучуються за допомогою голосу.

- Тематичний словник з визначеннями слів у вигляді анімаційних картинок. Словник має й багато іншої інформації та вправ, тому підходить для комплексного вивчення англійської мови.

- Словник словосполучень. З його допомогою можна вивчити сталі вирази, словосполучення тощо. Ресурс особливо корисний для блогерів і тих, кому потрібно писати більш складні тексти англійською мовою, наприклад, есе, бізнес-пропозиції та презентації

- Віртуальні ескурсії. Наприклад, 3D-тур резиденцією королеви дозволить оглядати інтер'єр у бажаному напрямку та роздивлятися деталі. До того ж, онлайн-гіді запропонують відвідувачеві цікаво викладену історію погляду на дім англійської королеви. Подивитися відео можна на YouTube зі смартфонів або ж настільних ПК.

- Вчительський блог

Можна використовувати блог у 9-му класі для:

- перегляду з учнями навчальних відеофільмів, екранізацій творів, відеоуроків;
- розширення можливостей використання наочних матеріалів;
- публікації анкет, опитування, онлайн-тестів, різноманітних слайд шоу, репортажів про життя класу чи на уроці;
- висвітлення рекомендацій для учнів щодо вивчення тих чи інших тем;
- обміну корисними посиланнями на ресурси Інтернет;
- обміну знаннями з ІКТ (з колегами)...

Цікавим і корисним способом розвитку читацької та інформаційної компетентності є соціальні мережі:

Conversation Exchange – можна спілкуватися як письмово, так і в скайпі чи в іншій формі усно онлайн.

Speaky – сайт для спілкування з красивим інтерфейсом та зручною навігацією.

Babel Village – свого роду соціальна мережа для спілкування, обміну думками та досвідом, зручний та красивий ресурс, який приємно використовувати.

Babbel – багато послуг на цьому сайті платні, проте його користь в тому, що тут можна спілкуватись з іншими людьми, які також вивчають англійську, або ж носіями мови.

Отже, ефективність навчання інформаційної та читацької компетентностей учнів на уроках англійської мови підвищується, в реаліях сучасних інтеграційних процесів в Україні педагог, який дійсно прагне навчити учнів таких важливих в сучасному світі компетенцій, повинен йти в ногу з часом, керуватись сучасними нормативами навчання англійській мові, використовувати оновлені підручники з якісним графічним і інформаційним оформленням, намагатись вмотивувати учнів до вивчення іноземної мови, використовувати оптимальну для їх інтелектуального та психофізичного розвитку кількість мовного і мовленнєвого матеріалу. Читання іншомовних

текстів розвиває мислення учнів, допомагає усвідомити особливості системи іноземної мови, глибше зрозуміти особливості рідної мови та розвиває інформаційну компетентність учнів. Інформація, яку отримує учень з іншомовних текстів, формує його світогляд, збагачує країнознавчими знаннями про історію, культуру, побут країни, мову якої він вивчає. Велика розумова робота, котра виконується читачем з метою проникнення у зміст тексту, розвиває мовну здогадку, самостійність у подоланні мовних та смислових труднощів, інтерес до оволодіння іноземною мовою.

1.3. Оптимізація процесу навчання читання учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови з використанням новітніх інформаційних технологій

На нашу думку, у сучасній середній школі України, методи формування та розвитку навичок читання учнів 9-х класів застаріли та потребують оптимізації. Також, варто зазначити, що вмотивованість учнів до читання є на дуже низькому рівні. Вчителям необхідно докладати максимум зусиль для заохочення учнів до читання іноземною мовою.

У цьому аспекті на увагу заслуговує всесвітня мереж Інтернет, яка володіє колосальними інформаційними навчальними ресурсами. Не дивно, що і викладачі іноземної мови гідно оцінили потенціал глобальної мережі. Проте, перш за все необхідно пам'ятати про дидактичні завдання, особливості пізнавальної діяльності учнів, зумовлені певними цілями освіти. Переваги інтерактивних дидактичних матеріалів перед традиційними полягають в їх наочності, доступності, креативності, у використанні різних типів файлів (аудіо, відео, графічних тощо), а також різних типів вправ, що сприяє розвитку інтересу, пізнавальної активності, інформаційно-комунікативних компетентностей учнів. Тому освітнє медіасередовище – не тренд, а вимога часу.

Таким чином, можна стверджувати, що створення освітнього медіасередовища дає позитивні результати в освітньому процесі. Медіатехнології при оптимальному застосуванні та поєднанні здатні значно підсилити ефективність освітнього процесу й отримати гідний результат у вигляді комплексу не знань, вмінь та навичок, а компетентностей, необхідних для життя та подальшого навчання здобувачів освіти.

Інтернет з усіма своїми ресурсами – засіб реалізації цих цілей і завдань. Також, він створює унікальні можливості для вивчення іноземної мови, для використання автентичних текстів, спілкування з носіями мови, тобто він створює природне мовне середовище [5, с.78].

Інтернет може бути використаний:

- для включення матеріалів мережі в зміст уроку;
- для самостійного пошуку інформації учнів в рамках роботи над проектом;
- для ліквідації прогалин у знаннях.

Використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх в навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці:

- удосконалювати вміння читання на основі автентичних текстів мережі Інтернет;
- поповнювати словниковий запас, як активною, так і пасивною лексикою сучасної мови;
- формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності.

Включення матеріалів мережі у зміст уроку дозволяє учням краще зрозуміти життя на нашій планеті, брати участь у спільних дослідницьких, наукових і творчих проектах, розвивати допитливість і майстерність [25, с.22].

Оволодіти комунікативною компетенцією англійською мовою, не перебуваючи в країні мови, що вивчається, справа досить важка. Тому важливим завданням вчителя є створення реальних і уявних ситуацій спілкування на уроці іноземної мови з використанням різних прийомів роботи.

У школах повинен відбуватися постійний пошук, мета якого – знайти нові форми і прийоми, що дозволяють поєднати в єдиний процес роботу з освіти, розвитку і виховання учнів на всіх етапах навчання. Колективу вчителів шкіл необхідно реалізувати концепцію, яка передбачає необхідність забезпечення учнів міцними знаннями матеріалу програми з одночасним здійсненням різноаспектного розвитку і формування особистості кожного учня – з урахуванням його індивідуальних здібностей і можливостей.

Використання інформаційних технологій може відбуватися різними способами, відповідно до потреб конкретного уроку. Їх можна представити наступним чином:

- використання інформаційних технологій – як у фронтальній, так і в груповій роботі;
- використання електронних підручників, енциклопедій, словників, довідників, комп'ютерних навчальних програм тощо;
- використання окремих типів файлів (зображення, відео, аудіо, анімації);
- створення власних уроків (інтеграція різних об'єктів в один формат – презентації, web-сторінки) [22, с. 149].

Беззаперечними перевагами та особливістю мультимедіа технології є такі можливості, що активно використовуються в процесі навчання:

- збереження значного обсягу найрізноманітнішої інформації на одному носієві;
- збільшення на екрані зображення або його найбільш цікавих фрагментів, за умови збереження якості зображення;
- порівняння зображення й обробки його різноманітними програмними засобами з науково-дослідницькою або пізнавальною метою;
- виокремлення в супровідне зображення текстового чи іншого візуального матеріалу, по яких здійснюється негайне одержання довідкової або будь-якої іншої навчальної інформації;

- здійснення безперервного музичного чи будь-якого іншого аудіо супроводу, що відповідає статичному або динамічному візуальному рядові;
- використання відео фрагментів з фільмів, відеозаписів тощо, функції «стоп-кадру», покадрового перегляду відеозапису;
- включення до змісту баз даних, способів обробки образів, анімації;
- підключення до глобальної мережі Інтернет;
- роботи з різними додатками (текстовими, графічними та звуковими редакторами, картографічною інформацією);
- створення власних вибірок з інформації, яка подається в матеріалі;
- «запам'ятовування пройденого шляху» і створення «закладок» на екранній «сторінці», що зацікавила;
- автоматичний перегляд усього змісту продукту («шоу») або створення анімованого й озвученого «путівника-гіда» по продукту;
- включення до складу продукту ігрових компонентів з інформаційними складовими;
- «вільна» навігація за інформацією і виходом в головне меню (укрупнений зміст), на повний зміст або зовсім із програми в будь-якій точці [14].

Сучасний стан розвитку навчання англійській мові пропонує вчителю для використання у навчально-виховному процесі величезний арсенал методичних та дидактичних матеріалів.

Серед комп'ютерних курсів і програм з англійської мови найбільше поширення одержали «10000 Words», «Triple play plus in English», «English on holidays», «English Gold», «Hello, America!», «English for communication», «Професор Хігінс. Англійська без акценту», «Англійська. Базовий курс», «Англійська. Шлях до досконалості», «English Course», «English Platinum», «Oxford Platinum», «In & Around London», «Bridge to English», «Focus on Grammar» тощо. Практично до будь-якої теми можна підібрати матеріал однієї з вищезгаданих програм та застосувати його на уроці як допоміжний засіб навчання.

Наприклад, програма «10000 Words» призначена для швидкого розширення словникового запасу учня та засвоєння ним лексики англійської мови; навчальна програма «Професор Хіггінс. Англійська без акценту» може надати велику допомогу в проведенні фонетичних зарядок; «Англійська. Базовий курс» містить близько 60 досить змістовних і цікавих текстів на різні теми по історії, культури й побуту Великобританії й США; програма «Focus on Grammar» призначена для вдосконалення граматичних навичок; програма «In & Around London» містить цікавий матеріал, тексти й ілюстрації, а також тестові завдання по країнознавству [11, с .22].

Комп'ютерні програми допомагають учням усвідомити певні правила, сприяють формуванню навичок говоріння, читання, аудіювання, письма. Велика кількість завдань у цих курсах побудована на матеріалах різного рівня складності, що дозволяє реалізувати індивідуальний підхід у процесі навчання англійської мови.

З метою оптимізації процесу формування читацької та інформаційної компетентностей останнім часом набуває популярності використання QR-коду в освітньому процесі, перш за все на уроках в 9-х класах. Адже, учні у цьому віці вже володіють навичками роботи з телефонами чи комп'ютерами та мають достатню базу для розуміння основних інструкцій у роботі з QR-кодами. Основна перевага QR-коду – легке розпізнавання скануючим непрофесійним обладнанням (за допомогою фотокамери мобільного телефону, планшета або ноутбука з відеокамерою, на яких встановлена програма для зчитування QR). QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. Учням зручно зчитувати цікаву інформацію та оперативно зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв.

Такий метод дає можливість підвищувати мотивацію, якість знань, конкурентоспроможність учнів; розвивати предметні та комунікативні компетенції, творчі здібності; активізувати діяльність; вивчати особистість учнів, виявляти причини їх когнітивних труднощів, коригувати знання.

Доступність QR-кодів гарантує запам'ятовування змісту матеріалу, формує термінологічно-понятійну лексику та навички презентування власної роботи з висловленням оцінок, суджень, аналізу. Використовуючи QR-коди на уроках іноземної мови, можна також поліпшити пам'ять учнів, вміння формулювати та висловлювати власну думку, використовуючи при цьому весь інтелектуальний потенціал.

Інтернет-сервіси. На сьогодні різні сайти, соціальні мережі, портали та ін. стали чудовим джерелом інформації, середовищем для навчання і спілкування, площадками для обміну досвідом тощо. Для вчителя іноземної мови вони дають змогу вийти за шкільні рамки спілкування і приєднатись до різних Всеукраїнських і Міжнародних проектів.

Проте, на жаль, в українських школах використання QR-кодів має місце дуже рідко. Тому необхідним є вивчення наявного досвіду у передових закладах середньої освіти України та закордоном для використання його з метою формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови.

2 МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ QR-КОДІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ 9-Х КЛАСІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2.1 Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках англійської мови за допомогою QR-кодів

Досить довгий час освітній поцес в Україні забезпечувався шляхом використання застарілих методичних рекомендацій та доповнювався вітчизняною педагогічною літературою. Багато авторів працювало над розробкою радянської системи освіти, що активно впроваджувалась у післявоєнні роки та досить широко розповсюджена у наш час. Більшість вчителів все ще дотримуються вітчизняних встановлених методичних рекомендацій під час формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках іноземної мови. Широко використовується метод читання, перекладу тексту та виконання післятекстових вправ чи робота з друкованими словниками.

Проблема розвитку читацької та інформаційної компетентності особистості в процесі вивчення англійської мови має глибокі традиції і в історії методики. Так, у XIX - на початку XX століття прогресивні педагоги Л.П. Голованчук, С.Ю. Ніколаєва, С.К. Фоломкіною, А.М. Шамоу, та інші запропонували своє бачення шляхів розвитку читацької діяльності школярів. Вони вважали вдумливе читання тексту твору, єдність емоційного сприйняття та глибокого критичного аналізу запорукою успішної літературної освіти.

Проте, зарубіжна методика формування читацької та інформаційної компетентностей вимагає поступової зміни підручника на комп'ютер чи смартфон, як засіб, що використовується не лише на уроках інформатики, а й для формування необхідних навичок та вмінь для учнів 9-их класів. Комп'ютер перетворюється на активного помічника вчителю на уроках англійської мови.

Тому, пропонуємо переглянути наступні засоби , які можу бути використані на уроках англійської мови для формування читацької та інформативної компетентностей учнів 9-их класів.

Значне місце в матеріалах PISA займають завдання, присвячені дослідженню читацької компетенції учнів. Відзначимо, що під читацькою компетенцією в рамках цього дослідження розуміється здатність до розуміння письмових текстів і рефлексії на них, до використання їх змісту для досягнення власних цілей, розвитку знань і можливостей, для активної участі в житті суспільства. Таким чином, оцінюється не техніка читання, а здатність використовувати читання як засіб здійснення своїх подальших планів: продовження освіти, підготовки до трудової діяльності, участі в праці та житті суспільства [50, с .32].

За своїм змістом тексти, використовувані в завданнях PISA, охоплюють найрізноманітніші галузі людської практики

- текст присвячений практичним діям і поведінці в конкретній життєвій ситуації;
- наводяться тексти учасників дискусії, присвяченої обговоренню якоїсь нагальної проблеми;
- текст публіцистичного змісту;
- текст має науково-популярний зміст, що описує будь-які результати наукових досліджень, наукові гіпотези, висновки;
- рекламний текст;
- текст присвячений опису якогось технічного пристрою;
- текст літературний, зміст якого дозволяє принципово по-різному його інтерпретувати;

Оцінка читацької компетенції враховує такі п'ять аспектів, оволодіння якими свідчить про повне розуміння тексту: загальна орієнтація в змісті тексту і розуміння його цілісного сенсу; виявлення інформації; розвиток інтерпретації; рефлексія на зміст тексту; рефлексія на форму тексту.

Всі аспекти взаємопов'язані і від виконання одного з них залежить успішне завершення іншого.

Повне розуміння тексту передбачає певний рівень компетентності учня по кожному з аспектів. Рівень цей виявляється за допомогою питань і вказівок до виконання завдань.

Для виявлення загальної орієнтації в змісті тексту і розуміння його цілісного сенсу доречно визначення головної теми, спільної мети або призначення тексту. Для цього пропонуються завдання вибрати з тексту або придумати учню до нього заголовки, сформулювати тезу, що виражає загальний зміст тексту, пояснити порядок інструкцій, пропонованих в тексті, визначити основні складові графіка або таблиці, пояснити призначення карти або малюнка, виду книжкового видання і характер текстів, включених в нього і т. д.

Завдання, спрямовані на виявлення загального розуміння тексту можуть запропонувати учням виявити відповідність між частиною тексту і сформульованим питанням, його загальною ідеєю, частиною тексту і специфічною виноскою, даною автором до неї. Пропонується також з сформульованих ідей тексту вибрати найбільш загальну, домінуючу, що покаже вміння учня відрізнити основні ідеї від другорядних або виявляти їх в заголовку тексту і формулюванні його головної теми.

Для виявлення вміння знаходити інформацію в тексті доречно направити увагу на неї формулюванням питання, для чого учневі буде потрібно «проглянути» текст очима, визначити його основні елементи і зайнятися пошуками необхідної одиниці інформації, часом в самому тексті вираженої в іншій (синонімічній) формі, ніж в питанні.

Для виявлення вміння інтерпретувати текст, розвивати його концептуальний сенс доцільно запропонувати учням порівняти і протиставити укладену в тексті інформацію, виявити в ньому доводи на підтвердження висунутих тез, зробити висновки зі сформульованих положень, вивести висновок про намір автора або концепт тексту.

Для виявлення рефлексії на зміст тексту необхідно, щоб читач, виконуючи завдання, пов'язав інформацію, виявлену в тексті, зі знаннями з інших джерел, оцінив твердження, зроблені в тексті, виходячи зі своїх уявлень про світ, знайшов докази на захист своєї точки зору. Ясно, що цей аспект розуміння має на увазі досить високий рівень розумових здібностей учнів і морального і естетичного розвитку.

Для виявлення рефлексії на форму тексту важливо, щоб читач, виконуючи завдання, оцінював не тільки зміст тексту, але і його форму, а в цілому - якість його виконання. Цей аспект розуміння тексту має на увазі достатній розвиток критичності мислення і самостійності естетичних суджень. Для виконання завдань учень повинен володіти знаннями про структуру тексту, особливості жанру, вміннями виявляти в тексті іронію, гумор, відтінки думки, що виражаються словом, здатності чути авторський голос і розрізняти авторські оцінки зображеного. Завдання, що характеризують осмислення форми тексту, стимулюють такі види діяльності, як критичний аналіз, як оцінка адекватності зображеного задуму автора або відповідності тексту його призначенню, як стилістичний коментар і деякі інші.

В рамках дослідження PISA були виділені 5 рівнів володіння читацькою компетенцією. Найвищий рівень 5 передбачав розуміння складних текстів, оцінку представленої інформації, формулювання гіпотез і висновків і ін. Рівень 4 припускав здатності виконувати комплексні завдання з текстом, здійснювати критичний аналіз тексту. Рівень 3 - здатність виконувати завдання середньої складності, наприклад, узагальнювати інформацію, розташовану в різних частинах тексту, співвідносити текст зі своїм життєвим досвідом. Рівень 2

відповідав здатності виконувати завдання, що вважаються базовими, наприклад, знайти інформацію, задану в явному вигляді, зробити простий висновок на основі прочитаного, виявити сенс основних частин тексту, продемонструвати розуміння тексту, висловити свою точку зору, обґрунтувавши фрагментами з тексту. Найнижчий рівень 1 включав базові вміння, наприклад, знаходження в тексті простої інформації, заданої в явному вигляді, або інтерпретація тексту з метою визначення основної теми тексту або ідеї всього тексту [56, с .13].

Таким чином, завдання в рамках дослідження PISA ширші і глибші,

оскільки припускають наявність в учнів не тільки власне читацької компетенції, а й наявність таких якостей як самостійність думки і ініціатива у виборі власної версії сенсу тексту, її обґрунтування, співвіднесення з життєвим досвідом.

Провівши дослідження, присвячене питанню формування читацької компетенції учнів 9-их класів на заняттях з іноземної мови, ми дійшли висновку, що структуру читацької компетенції складають:

- 1) діяльнісний компонент - сукупність умінь і способів дій;
- 2) когнітивний компонент - сукупність знань щодо здійснення певних дій;
- 3) мотиваційний компонент, оскільки реалізація компетенцій відбувається в процесі виконання різноманітних видів діяльності для вирішення теоретичних і практичних завдань;
- 4) досвід – інтеграція в єдине ціле засвоєних учнями окремих дій, способів і прийомів вирішення завдань.

Ми прийшли також до висновку, що в якості основних методів для визначення рівня сформованості читацької компетенції слід використовувати не тільки тестові завдання, а й анкетування.

Об'єктом перевірки за допомогою тестування виступили наступні критерії: швидкість читання, повнота і глибина розуміння. При цьому був прийнятий до уваги той факт, що в залежності від поставленої комунікативної задачі учень буде по-різному працювати з текстом. Тому ми включили в тест завдання, що вимагають розуміння всього тексту повністю (Detailliertes Lesen), розуміння загального змісту (Globales Lesen) і пошук необхідної інформації (Selektives Lesen).

Учням пропонувалося 4 тексти у супроводі з комунікативно-орієнтованими завданнями до них. Об'єктом перевірки за допомогою тестування виступили наступні критерії: швидкість читання, повнота і глибина розуміння прочитаного матеріалу.

При цьому був прийнятий до уваги той факт, що в залежності від поставленого комунікативного завдання студент буде по-різному працювати з текстом. Тому ми включили в тест завдання, що вимагають розуміння всього тексту повністю, розуміння загального змісту і пошук необхідної інформації. Ступінь повноти відображає кількісну міру інформації, витягнутої з тексту. Для підрахунку зрозумілої інформації ми використовували такі умовні одиниці, як предикати. При цьому всі предикати тексту приймалися за 100%, а ступінь повноти вимірювався відношенням числа предикатів, які читач зрозумів, до всього тексту.

Глибина розуміння, незалежно від виду читання, проявляється в загальній орієнтації в змісті тексту і розумінні його цілісного сенсу, інтерпретації тексту (розуміння задуму автора, підтексту), оцінюванні викладеної інформації.

Для виявлення загальної орієнтації в змісті тексту і розуміння його цілісного сенсу пропонувалися такі завдання, як: вибрати зі сформульованих ідей тексту найбільш загальну, домінуючу; пошук в тексті відповідей, даних, як в явному, так і неявному вигляді, на поставлені питання.

Для виявлення вміння інтерпретувати текст, розвивати його концептуальний зміст були запропоновані наступні завдання: порівняти і протиставити укладену в тексті інформацію, виявити в ньому докази, зробити висновки зі сформульованих тез, вивести висновок про намір автора.

Для виявлення рефлексії на зміст тексту необхідно, щоб читач, виконуючи завдання, пов'язав інформацію, виявлену в тексті, зі знаннями з інших джерел, знайшов докази на захист своєї точки зору.

Окрім цього проекту, зарубіжна методика пропонує використання QR-кодів на уроках англійської мови для формування інформаційної та читацької компетентності учнів 9-их класів.

QR-коди вмiють зберігати в собі тексти невеликого обсягу, які можна зчитувати без підключення до Інтернету. Для творчих занять це надає чималі можливості. QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. З одного боку, учням зручно зчитувати цікаву інформацію та оперативно зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв, з іншого – такий підхід дозволяє задіяти додатковий (тактильний) канал сприйняття інформації.

Для розпізнавання QR-кодів також розроблено безліч програм і різних сервісів. Розпізнавати коди можна за допомогою:

- камери мобільного пристрою і програми, встановленої на нього (QuickMark);
- Web-камери і програмного забезпечення комп'ютера/ноутбука (ВеWEBCam);
- онлайн-сервісу або програми, в яку можна завантажити графічне зображення, що містить код, або вказати посилання на сторінку з кодом (ZXing Decoder Online, bcTester).
- Програми та сервіси, перераховані вище, які поширюються і можуть бути використані безкоштовно.

Таким чином, QR-коди є сучасним інформаційним засобом, який може ефективно використовуватися в освітньому процесі та допомагає досягти наступних цілей:

- посилення мотивації учнів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності;
- впровадження в навчальний процес додаткових (електронних) методичних освітніх ресурсів;
- використання при навчанні нових видів навчальних пошуково-пізнавальних завдань узагальнюючої і систематизуючої спрямованості, активізують навчальну діяльність учнів.

В Інтернет-мережі також можна знайти велику кількість програмних

QR-сканерів (додатків) для мобільних телефонів:

- I-nigma reader (підтримка ОС Symbian, Android, Apple iOS, Windows Mobile),
- Barcode Scanner и QR Droid (OCAndroid), iMatrix (MacOS) та ін.

Найбільш популярною програмою для зчитування QR-кодів є програма QR Droid для ОС Android, яка дозволяє зчитувати коди, та створювати власні. Neoreader, - сервіс зі схожими функціями, працює на iOS і справляється з усіма типами кодів.

Тим, у кого немає смартфона, допоможе проста програма QRreader, в якій лише одна функція – досить піднести код до веб-камери, і додаток його зчитує. А якщо немає і веб-камери, розширення для Google Chrome зчитає будь-який QR-код, що зустрівся в Інтернеті.

В освітньому процесі з учнями 9-их класів QR-коди доцільно використовувати з наступними цілями:

- при супроводі лекції чи уроку презентацією можна забезпечити слухачів роздатковим матеріалом з QR-кодами для доступу до цікавих додатків (гіперпосилання на мультимедійні джерела та ресурси: відео-, аудіо-додатки, сайти, анімації, електронні навчальні видання, бібліотеки та ін.). Можна розмістити QR-коди й на самих слайдах презентації. Замість введення URL в свої телефони, учні зможуть відскакувати код, щоб отримати додаткову інформацію миттєво;
- для розміщення на обкладинках навчально-методичної літератури довідкового матеріалу, відомостей про автора, видавництво або будь-якої додаткової інформації;
- для використання в системі каталогів бібліотеки навчального закладу;
- для розміщення розкладу занять, результатів навчального процесу тощо;
- водночас треба пам'ятати, що складний QR-код (з великим обсягом даних) може не розпізнатися камерою з низькою роздільною здатністю;
- як додаток до навчального об'єкту – QR-коди можна розміщувати на частинах механізмів, електричних схемах, анатомічних об'єктах. Наприклад, розміщені на географічних картах QR-коди можуть містити стислі відомості про культуру та історію окремих народів, інформацію про столиці країн світу або інші дані;
- для використання в контрольних завданнях для закріплення пройденого (вивченого) матеріалу. На кожному білеті з контрольним завданням можна розмістити надрукований QR-код з правильними відповідями або підказкою з алгоритмом розв'язання вправи. Учні будуть намагатися отримати власну відповідь, перш ніж переглянуть правильну;
- захована підказка. Вчитель може закодувати власні підказки, а потім роздрукувати отриманий QR-код разом із завданням. Кожен, кому знадобиться

консультація по темі, отримає її в будь-якому зручному місці, просто зчитавши код;

- у навчальній грі-квест із завданнями у QR-кодах; QR Treasure Hunt Generator автоматично створює QR-вікторину із запропонованих питань. Потім роздруковані QR-коди можна розмістити в класі або по всьому шкільному подвір'ю. Учні, можливо, підтягнуть не тільки знання, а й свою підготовку з іноземної мови;
- в освітніх кросвордах;
- за тим же принципом можна організувати екскурсію по школі. В кабінеті (коридорах, бібліотеці, в інших приміщеннях) потрібно розмістити роздрукований QR-код з посиланням на відео, аудіо або цілий фотоальбом;
- учні можуть створювати свої портфоліо або анотації на прочитані книги та навчально-методичну літературу за досліджуваною темою й розміщувати їх на сайті в QR-кодах.

2.2 Авторська система вправ з використанням QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках англійської мови

Для наочного уявлення розвитку для формування читацької та інформаційної компетентностей ми пропонуємо власний комплекс вправ, які можна закодувати у QR-коди для їх подальшого використання на уроці.

Для кращого розуміння, наведемо приклади вправ:

Дотекстовий етап

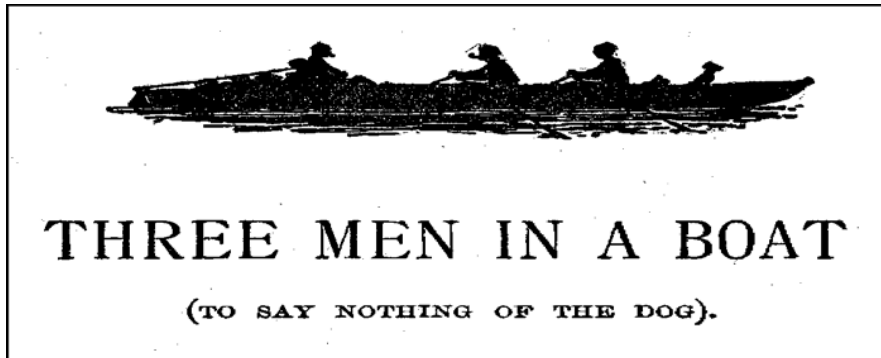
Вправа 1. Умовно-комунікативна, рецептивна

Мета – формувати навички учнів прогнозувати зміст англомовного тексту. Режим виконання – групова робота

Спосіб контролю – обговорення в групі.

Instruction: Look at the title of the text and make your predictions about the

main idea of it and images of characters described.

Вправа 2. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна, частково керована.

Мета – розвивати і вдосконалювати вміння користування словниками

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – взаємоконтроль.

Instruction: You are tourists coming to Ireland for the first time. Come across some unfamiliar word combinations, phrases and idioms (from Chapter 1). Ask the native speakers of their meaning. Native speakers should explain the definition of it using dictionaries.

Example from the Chapter 1:

“We were all feeling seedy, and we were getting quite nervous about it. Harris said he felt such extraordinary fits of giddiness come over him at times, that he hardly knew what he was doing; and then George said that HE had fits of giddiness too, and hardly knew what HE was doing. With me, it was my liver that was out of order. I knew it was my liver that was out of order, because I had just been reading a patent liver-pill circular, in which were detailed the various symptoms by which a man could tell when his liver was out of order. I had them all.

It is a most extraordinary thing, but I never read a patent medicine advertisement without being impelled to the conclusion that I am suffering from the particular disease therein dealt with in its most virulent form. The diagnosis seems in every case to correspond exactly with all the sensations that I have ever felt.

I remember going to the British Museum one day to read up the treatment for some slight ailment of which I had a touch – hay fever, I fancy it was. I got down the

book, and read all I came to read; and then, in an unthinking moment, I idly turned the leaves, and began to indolently study diseases, generally. I forget which was the first distemper I plunged into - some fearful, devastating scourge, I know - and, before I had glanced half down the list of "premonitory symptoms," it was borne in upon me that I had fairly got it."

Giddiness – a sensation of spinning around and losing one's balance;

To be out of order – (of a person or their behaviour) unacceptable or wrong, not working properly or at all;

Ailment – an illness, typically a minor one, etc.)

Вправа 3. Умовно-комунікативна, рецептивна

Мета – формувати навички прогнозувати значення англомовного вокабуляра за допомогою вже знайомих елементів.

Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – самоконтроль.

Instruction:

1. *Discover the meaning of the given words on the base of phonetic and graphic common features in Russian and English (structure, effect, to base, to harmonize, practical, period, problem, risk, parody, control).*

2. *Learn the meaning of words, distinguish words according to parts of speech. Find the common basic elements (completion – to complete, accounting – to account, actively – active, etc).*

Вправа 4. Некомунікативна, рецептивна-репродуктивна

Мета – навчити учнів розпізнавати географічні назви та розрізняти вимову звуків.

Режим виконання – індивідуальна робота .

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Instruction: Study the pronunciation of the geographical locations from the Chapter. What parts of England are these places located in? Use reference books to help you.

(Chapter 2, p.86-89)

"I remember my brother-in-law going for a short sea trip once, for the benefit of his health. He took a return berth from London to Liverpool; and when he got to Liverpool, the only thing he was anxious about was to sell that return ticket.

It was offered round the town at a tremendous reduction, so I am told; and was eventually sold for eighteenpence to a bilious-looking youth who had just been advised by his medical men to go to the sea-side, and take exercise.

"Sea-side!" said my brother-in-law, pressing the ticket affectionately into his hand; "why, you'll have enough to last you a lifetime; and as for exercise! why, you'll get more exercise, sitting down on that ship, than you would turning somersaults on dry land."

He himself - my brother-in-law - came back by train. He said the North-Western Railway was healthy enough for him.

Another fellow I knew went for a week's voyage round the coast, and, before they started, the steward came to him to ask whether he would pay for each meal as he had it, or arrange beforehand for the whole series.

The steward recommended the latter course, as it would come so much cheaper. He said they would do him for the whole week at two pounds five. He said for breakfast there would be fish, followed by a grill. Lunch was at one, and consisted of four courses. Dinner at six - soup, fish, entree, joint, poultry, salad, sweets, cheese, and dessert. And a light meat supper at ten.

My friend thought he would close on the two-pound-five job (he is a hearty eater), and did so.

Lunch came just as they were off Sheerness. He didn't feel so hungry as he thought he

should, and so contented himself with a bit of boiled beef, and some strawberries and cream. He pondered a good deal during the afternoon, and at one time it seemed to him that he had been eating nothing but boiled beef for weeks, and at other times it seemed that he must have been living on strawberries and cream for years."

Вправа 5. УМОВНО-КОМУНІКАТИВНА, РЕЦЕПТИВНО-РЕПРОДУКТИВНА.

Мета –розвинути вміння розпізнання соціокультурної інформації Режим виконання – парна робота.

Спосіб контролю – взаємоконтроль.

Інструкція: Look at the following proper names/titles of historical importance mentioned in the text. Try to match each name given on the left with the brief description of personality and bibliographical, geographical details on the right. Then discuss it in groups. Define the importance of mentioning such names in the text.

(See Chapter 12)

Anne Boleyn. J.	a) The complex surrounding the extant manorial buildings is now one of three National Sports Centres run on behalf of Sport England and is used as a residential training camp base for athletes and teams and community groups alike. It is a wedding venue with a licence for civil ceremony and is used for conferences, team building events, corporate parties and private functions
Earl Godwin	b) Queen of England from 1533 to 1536 as the second wife of King Henry VIII. Henry's marriage to her, and her subsequent execution by beheading, made her a key figure in the political and religious upheaval that was the start of the English Reformation.
Maidenhead	c) She was Queen of England and Ireland from 17 November 1558 until her death on 24 March 1603. Sometimes called The Virgin Queen, Gloriana or Good Queen Bess, Elizabeth was the last monarch of the House of Tudor.
Bisham Abbey	d) It is a large town in Berkshire, England, on the south-western bank of the River Thames.
Queen Elizabeth	e) He was one of the most powerful earls in England under the Danish king Cnut the Great and his successors. Cnut made him the first Earl of Wessex. Godwin was the father of King Harold Godwinson and Edith of Wessex, wife of King Edward the Confessor.

Key: 1- b; 2-e ; 3-d ; 4- a; 5- c .

Вправа 6. Некомунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – навчити розпізнавати значення слова за допомогою синонімії

Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Match the words with their translation and synonyms

(See Chapter 5)

"The great thing is to make a good breakfast," and he started with a couple of chops, saying that he would take these while they were hot, as the beef could wait.

George got hold of the paper, and read us out the boating fatalities, and the weather forecast, which latter prophesied "rain, cold, wet to fine" (whatever more than usually ghastly thing in weather that may be), "occasional local thunder-storms, east wind, with general depression over the Midland Counties (London and Channel). Bar. falling."

I do think that, of all the silly, irritating tomfoolishness by which we are plagued, this "weather-forecast" fraud is about the most aggravating. It "forecasts" precisely what happened yesterday or a the day before, and precisely the opposite of what is going to happen today.

I remember a holiday of mine being completely ruined one late autumn by our paying attention to the weather report of the local newspaper. "Heavy showers, with thunderstorms, may be expected to-day," it would say on Monday, and so we would give up our picnic, and stop indoors all day, waiting for the rain. – And people would pass the house, going off in wagonettes and coaches as jolly and merry as could be, the sun shining out, and not a cloud to be seen.

"Ah!" we said, as we stood looking out at them through the window, "won't they come home soaked!"

And we chuckled to think how wet they were going to get, and came back and stirred the fire, and got our books, and arranged our specimens of seaweed and cockle shells. By twelve o'clock, with the sun pouring into the room, the heat became quite oppressive, and we wondered when those heavy showers and occasional thunderstorms were going to begin.

"Ah! they'll come in the afternoon, you'll find," we said to each other. "Oh, WON'T those people get wet. What a lark!"

At one o'clock, the landlady would come in to ask if we weren't going out, as it seemed such a lovely day."

1. Great	a) Brutal, burdensome, cruel, depressing, dictatorial, harsh.
2. Fatality	b) To annoy, to bother, to irritate, to provoke.
3. Prophesied	c) Prominent, exalted, elevated, excellent, noted, illustrious.
4. Fraud	d) Predicted, foretold, expected, planned, anticipated.
5. Aggravate	e) Deceit, faker, trickery, cheat, imposture.
6. Irritating	f) Exactly, incisively, on the dot, on the button.
7. Oppressive	g) Destiny, fate, inevitable necessity.
8. Precisely	

Key: 1-c; 2- g; 3- d; 4- e; 5-b; 6- h;7-a; 8-f.

Вправа 7. Умовно–комунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – навчити розпізнавати значення слова з опорою на текст. Режим виконання – парна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: You are on the farm and there can here different sound of animals. Listen to the recording and try to define which animal was at the farm. Give English equivalent to the verbs, which imitate the sounds (onomatopoeia) (1- Cats – mew, meow, purr, hiss; 2- Horses – neigh, whinny, nicker; 3- Chickens – cluck (female: cha-caw, bah-gawk); crow (male: cock-a-doodle-do); 4- Dogs/wolves – bark, howl, growl, bay 5- Ducks – quack; 6- Rabbits/Hares – squeak; 5- Sheep/goats/lambs – bleat, baa; 8 - Geese – honk, hiss; 9 - Mice/rats – squeak; Mosquitos – buzz, whine).

Вправа 8. Некомунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – навчити розпізнавати значення слова з опорою на схеми. Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Study the words from the box. Define parts of speech to which these words belong. Put the suffixes into the table according to the part of speech they make (noun, adjective, verb, adverb).

Текстовий етап

Вправа 1. Некомунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – навчити учнів розпізнавати граматичні структури з опорою на текст.

Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Read the Chapter 1. Try to determine the meaning of grammatical structures. Determine in what parts of the text prevails Past Perfect and in what Past Simple. Find examples of Passive Voice.

It was while passing through Moulsey Lock that Harris told me about his maze experience. It took us some time to pass through, as we were the only boat, and it is a big lock. I don't think I ever remember to have seen Moulsey Lock, before, with only one boat in it. It is, I suppose, Boulter's not even excepted, the busiest lock on the river.

I have stood and watched it, sometimes, when you could not see any water at all, but only a brilliant tangle of bright blazers, and gay caps, and saucy hats, and many-coloured parasols, and silken rugs, and cloaks, and streaming ribbons, and dainty whites; when looking down into the lock from the quay, you might fancy it was a huge box into which flowers of every hue and shade had been thrown pell-mell, and lay piled up in a rainbow heap, that covered every corner.

On a fine Sunday it presents this appearance nearly all day long, while, up the stream, and down the stream, lie, waiting their turn, outside the gates, long lines of still more boats; and boats are drawing near and passing away, so that the sunny river, from the Palace up to Hampton Church, is dotted and decked with yellow, and blue, and orange, and white, and red, and pink. All the inhabitants of Hampton and Moulsey dress themselves up in boating costume, and come and mouch round the

lock with their dogs, and flirt, and smoke, and watch the boats; and, altogether, what with the caps and jackets of the men, the pretty coloured dresses of the women, the excited dogs, the moving boats, the white sails, the pleasant landscape, and the sparkling water, it is one of the gayest sights I know of near this dull old London town.”(Chapter 7)

Вправа 2. Умовно-комунікативна рецептивно-репродуктивна.

Мета – навчити розрізняти смислові частини тексту.

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – робота в групі.

Інструкція: Find in the text passages in which convey the main information of the text and sentences which give details to the description of the realia. Discuss your opinions.

(Study Chapter 1-7)

“We arranged to start on the following Saturday from Kingston. Harris and I would go down in the morning, and take the boat up to Chertsey, and George, who would not be able to get away from the City till the afternoon (George goes to sleep at a bank from ten to four each day, except Saturdays, when they wake him up and put him outside at two), would meet us there.”(Chapter 2)

“We left the boat by the bridge, and took a walk through the town to escape it, but it followed us. The whole town was full of oil. We passed through the churchyard, and it seemed as if the people had been buried in oil. The High Street stunk of oil; we wondered how people could live in it. And we walked miles upon miles out Birmingham way; but it was no use, the country was steeped in oil.”(Chapter 4)

“We finished dressing, and, when it came to the extras, we remembered that we had packed the tooth-brushes and the brush and comb (that tooth-brush of mine will be the death of me, I know), and we had to go downstairs, and fish them out of the bag. And when we had done that George wanted the shaving tackle. We told him that he would have to go without shaving that morning, as we weren't going to unpack that bag again for him, nor for anyone like him.”(Chapter 5)

Вправа 3. Некомунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – навчити розпізнавати значення поданої інформації.

Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Make a denotative map of the chosen passages. Denotation refers to the meaning of a word or expression in relation to everyday life and to other words and expressions.

Use the passage you have chosen in the previous exercise and find meanings for most prominent words in it.

(For example, colours can be described in terms either of wavelengths of reflected light or of such relationships as, in English, red with blood, white with snow, green with grass, blue with sea and sky).

Вправа 4. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – навчити орієнтуватися в структурно-смісловій організації тексту.

Режим виконання – індивідуальна робота

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Give a summary of your favorite Chapter. Use your denotative map to have more concretized information of the place and characters describes.

Вправа 5. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати критичне мислення в учнів.

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – робота в групі.

Інструкція: Analyze the speech of the local people commenting on the three men leaving the house. Does this speech differ from other characters' speech? What words / phrases seem unusual / unknown to you? How can we interpret these speech characteristics?

Chapter 1: "Hi! come further in," I said, shaking him by the shoulder. "You'll be overboard."

"Oh my! I wish I was," was the only answer I could get; and there I had to leave him. "Good sailor!" he replied in answer to a mild young man's envious query;

"well, I did feel a little queer ONCE, I confess. It was off Cape Horn. The vessel was wrecked the next morning."

I said: "Weren't you a little shaky by Southend Pier one day, and wanted to be thrown overboard?" "Southend Pier!" he replied, with a puzzled expression. Yes; going down to Yarmouth, last Friday three weeks."

"Oh, ah - yes," he answered, brightening up; "I remember now. I did have a headache that afternoon. It was the pickles, you know. They were the most disgraceful pickles I ever tasted in a respectable boat. Did you have any?"

For myself, I have discovered an excellent preventive against sea-sickness, in balancing myself. You stand in the centre of the deck, and, as the ship heaves and pitches, you move your body about, so as to keep it always straight. When the front of the ship rises, you lean forward, till the deck almost touches your nose; and when its back end gets up, you lean backwards. This is all very well for an hour or two; but you can't balance yourself for a week.

George said: "Let's go up the river."

Harris said, however, that the river would suit him to a "T." I don't know what a "T" is (except a sixpenny one, which includes bread-and-butter and cake AD LIB., and is cheap at the price, if you haven't had any dinner). It seems to suit everybody, however, which is greatly to its credit."

Вправа 6. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати критичне мислення в учнів..

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – робота в групі.

Інструкція: Read the passage describing Reading. Say, why the author pays so much attention to the historical role of Reading. What effect does he want to reach mentioning the abundance of historical personalities? Look at the proper names given in bold and say what role they played in the history of England.

"You start on Monday with the idea implanted in your bosom that you are going to enjoy yourself. You wave an airy adieu to the boys on shore, light your biggest pipe, and swagger about the deck as if you were Captain Cook, Sir Francis

Drake, and Christopher Columbus all rolled into one. On Tuesday, you wish you hadn't come. On Wednesday, Thursday, and Friday, you wish you were dead. On Saturday, you are able to swallow a little beef tea, and to sit up on deck, and answer with a wan, sweet smile when kind-hearted people ask you how you feel now. On Sunday, you begin to walk about again, and take solid food. And on Monday morning, as, with your bag and umbrella in your hand, you stand by the gunwale, waiting to step ashore, you begin to thoroughly like it". (See more in Chapter 2)

Вправа 7. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати критичне мислення.

Режим виконання – парна робота.

Спосіб контролю – взаємоконтроль.

Інструкція: Put the places, names specified in the pre-reading part (exercises 4-5) in the order that makes up the route of the three friends travel from the starting location to the destination. Look at the picture (Додаток Б) and compare routes (textual with visual). (Liverpool, cast, seaside, London and etc.)

Післятекстовий етап

Вправа 1. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати критичне мислення.

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – взаємоконтроль.

Інструкція: Comment on the punctuation of the paragraph. Why doesn't the author use full stops? What effect does it produce? What mood does the whole paragraph have?

"I sat for awhile, frozen with horror; and then, in the listlessness of despair, I again turned over the pages. I came to typhoid fever - read the symptoms - discovered that I had typhoid fever, must have had it for months without knowing it - wondered what else I had got; turned up St. Vitus's Dance - found, as I expected, that I had that too, - began to get interested in my case, and determined to sift it to the bottom, and so started alphabetically - read up ague, and learnt that I was sickening for it, and that the acute stage would commence in about another fortnight. Bright's

disease, I was relieved to find, I had only in a modified form, and, so far as that was concerned, I might live for years. Cholera I had, with severe complications; and diphtheria I seemed to have been born with. I plodded conscientiously through the twenty-six letters, and the only malady I could conclude I had not got was housemaid's knee."

Вправа 2. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – розвивати навички стилістичного опрацювання тексту.

Режим виконання – групова робота.

Спосіб контролю – робота в групі.

Інструкція: Pay attention to the part of the sentence in bold. What characteristics does the night have, according to the author? This literary device is called a metaphor (the qualities or identity of one subject are ascribed to another). Find other examples of a metaphor in chapters.

"At first, it seems not to go well, because George and Harris have a great deal of trouble putting up the canvas and hoops tent over the boat. After everyone eats a good meal and drinks good tea, they all grow calm and satisfied. They light their pipes and talk quietly before going to bed. J. has an uncomfortable night, and he wakes up and steps outside the boat. He is overwhelmed by the stars and the beauty of the night. He reveals what he sees in four paragraphs of poetic prose, sprinkled with metaphors. Here's the second paragraph and part of the third, as an example. They awe us, these strange stars, so cold, so clear. We are as children whose small feet have strayed into some dim-lit temple of the god they have been taught to worship but know not; and, standing where the echoing dome spans the long vista of the shadowy light, glance up, half hoping, half afraid to see some awful vision hovering there. And yet it seems so full of comfort and of strength, the night. In its great presence, our small sorrows creep away, ashamed. J.'s description is something we can relate to, if we have ever been out and about in the middle of the night, surrounded by stars".(Chapter 1)

Вправа 3. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна

Мета – розвивати навички стилістичного опрацювання тексту.

Режим виконання – групова робота

Спосіб контролю – робота в групі.

Інструкція: Mark all the epithets, emotionally-colored words, idioms etc. How do they help the author achieve ironic effect?

“There may be tow-lines that are a credit to their profession-conscientious, respectable tow-lines, tow-lines that do not imagine they are crotchet-work, and try to knit themselves up into antimacassars the instant they are left to themselves. I say there may be such tow-lines; I sincerely hope there are.

Internal inconsistency. I agreed with George, and suggested that we should seek out some retired and old-world spot, far from the madding crowd, and dream away a sunny week among its drowsy lanes-some half-forgotten nook, hidden away by the fairies, out of reach of the noisy world- some quaint-perched eyrie on the cliffs of Time, from whence the surging waves of the nineteenth century would sound far-off and faint.

Harris said he thought it would be humpy. He said he knew the sort of place I meant; where everybody went to bed at eight o'clock...”

Вправа 4. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати навички говоріння.

Режим виконання – індивідуальна робота Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Describe the episode of George and Harris packing from George’s point of view. Think of the words he might have said, imagine yourself in such a situation.

(Chapter 1, p. 42-46)

Вправа 5. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати навички говоріння.

Режим виконання – індивідуальна робота.

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Make up a conversation between the neighbours discussing the three men moving out (use may route picture). Include the versions mentioned in the

text (crossing the Atlantic, a wedding, a funeral...). Use the following expressions to express your opinion, to disagree and to agree:

*That's right/You're right/I know Exactly/Absolutely/I couldn't agree more
I'm sorry, but.../Excuse me, but.../Pardon me, but... Speak for yourself...
I don't know/I take your point/That's true, but... I suppose (so)/I guess (so)*

Вправа 6. Умовно-комунікативна, рецептивно-репродуктивна.

Мета – розвивати навички говоріння.

Режим виконання – індивідуальна робота.

Спосіб контролю – контроль з боку вчителя.

Інструкція: Decide on the ten keywords you chose from the story and retell the whole text using the third person narration. Use your favorite Chapter and situation from it to describe.

(e.g. London, irritating, packing, Harris, boat, night, queen, sparkling, brother-in-law, together).

QR-квест "Interesting English"

Зпочатку учні поділяються на команди. Кожна команда має маршрутний лист, де відмічені станції із завданнями, телефон із програмою зчитування QR кодів, зошит та ручку. Станціями можуть бути як кабінети, так й окремі місця в школі або в класі. Команда повинна зрозуміти завдання, які написані іноземною мовою. Завдання можуть включати будь які комунікативні види мовленнєвої діяльності та різні комунікативні вміння (сприймання на слух, зорове сприймання, усна взаємодія, писемне та усне продукування, тощо). Також завдання можуть бути пов'язані із граматикою або лексикою, мати соціокультурний або лінгвокраїнознавчий компоненти. Вирішивши завдання, команда отримує літеру або ключ до іншого етапу.

Завдання: Роздрукуйте QR-коди. Завдання знаходяться на 10 станціях (додаток А). Учням потрібно сфотографувати коди (потрібні телефони та підключення до Інтернету). Всі вправи виконуються он-лайн. На кожній станції потрібно знайти вірне слово або букву. Спочатку слова заносяться у

маршрутний лист???, а лише потім у Key-word (з кожного слова – відповідну букву). Key-word – Motherland.

Answers

1. m
2. good
3. healthy
4. Elizabeth
5. three
6. Severn
7. 1
8. orange
9. Nile
10. Northern Ireland

The Main Word

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	3	5	9	4	5	1	3	1	15
M	O	T	H	E	R	L	A	N	D

Квестова форма навчання актуальна як у навчанні, так і при організації діяльності учнів. Залежно від цілей, поставлених вчителем при організації квесту, створюється освітній продукт, що відповідає вимогам компетентнісного підходу до навчання. Зокрема, тематика, завдання та структура квесту можуть зачіпати формування як мовної компетенції так і читацької чи інформаційної компетентностей.

Проведення квестів стало яскравою родзинкою моєї роботи, яка успішно реалізується протягом навчального року та підчас роботи літнього мовного табору. Беручи участь у конкурсі, учні перебувають в умовах колективної взаємодії та активно використовують іноземну мову.

Щодо шифрування завдань за допомогою QR-кодів, то така форма подання завдання має не лише ігровий аспект, але й формує вміння використовувати в разі потреби стратегій для задоволення іншомовних комунікативних намірів (тут вміння працювати із мультимедійними засобами), на що спрямована освітня функція іноземної мови.

За допомогою QR кодів можна проводити інтегровані уроки з англійської мови. Приклад такого уроку подано у додатку А.

2.3 Експериментальна перевірка ефективності QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-х класів на уроках іноземної мови

Експериментальна перевірка ефективності QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей проводилася серед учнів 9-х класів на уроках англійської мови. Було сформовано контрольну та експериментальну групу (9-А та 9-Б класи).

Для оцінювання знань, умінь учнів ми обрали чотири критерії, які характеризують ступінь оволодіння читацькою та інформаційною компетентностями: розуміння і відтворення прочитаного, вираження власних думок, швидкість пошуку потрібної інформації за допомогою інформаційних технологій, аналіз інформації.

Під час констатувального зрізу учням пропонувалось 4 завдання.

Одне завдання спроектовано на дистанційну взаємодію. Школярі на уроках працювали підгрупами з персональними пристроями (нетбуки, BYOD-девайси), у комп'ютерних класах.

Перше завдання передбачало читання тексту та графічне відтворення емоцій, що виникли під час прослуховування, вербалізацію цих емоцій. Для його виконання учням за конкретним посиланням пропонуємо перейти до Інтернет-спільноти (<https://s-english.ru/topics/london-and-its-attractions>) прочитати невеликий уривок. Надалі в коментарі просимо додати емограму чи

емотикон, які б відображали почуття, що виникли під час читання. Із поданим завданням успішно впорались 92 % усіх учнів, хоч швидкість виконання і глибина сприйняття, звичайно, були різними.

Друге завдання спрямовувало учнів до електронної online медіатеки з метою прочитати вірш та за допомогою візуалізації асоціативних образів презентувати власні думки. Після здобуття знань просимо учнів створити лепбуки, використовуючи тематичні ілюстрації, малюнки-образи, тематичний дизайн і кольористику.

Третім запропонували завдання, що передбачало диференційовану можливість вибору способів його виконання. Учнів просили створити візитну картку місця, яке б вони хотіли відвідати. Скористатися можна як традиційним прийомом (перед кожним лежав листок паперу), так і інноваційним (в електронному форматі – візитівка чи соціальна сторінка).

Найвищий рівень (оцінки та самооцінки) ми перевіряли за допомогою віртуальних дискусій. Розмістивши у QR-кодах короткі звернення, просимо учнів прочитати їх та прокоментувати. За бажанням дев'ятикласники можуть вдома дистанційно попрацювати над створенням власного звернення та надіслати до учнівської віртуальної спільноти.

На виконання завдань учням відводилося 45 хвилин (але, з урахуванням санітарних норм, не більше 20 хвилин безперервної роботи й із резервом у 5- 10 хвилин наприкінці уроку). У створеній нами віртуальній спільноті первинно розміщували алгоритм дій учнів на уроці, своєрідний інструктаж із актуалізаційно-допоміжними вказівками.

Можна простежити, що за відведений час учням досить важко було зосереджено виконати необхідні завдання, особливих труднощів зазнала група А.

Зріз допоміг констатувати, що рівень мотивації, психологічний оптимізм дітей варіює між середнім та достатнім рівнями.

Під час формувального етапу експерименту в 9-их класах, ми співпрацювали з різнорівневими, з погляду досвіду роботи в хмарному

середовищі, учнівськими колективами. Один із класів обов'язково, починаючи з початкової ланки, навчався в освітній моделі «1 учень – 1 комп'ютер» із використанням нетбуків (група Б). Відповідно – готовність до роботи з QR-кодами на уроках іноземної мови була значно вищою; регулярна робота із засобами elearning, Інтернетом сприймалася природно. Уже навіть на перших заняттях школярі швидко налаштувалися на пропонований формат взаємодії. Навчання, як це і передбачає ця освітня ініціатива, не обмежувалося лише межами уроку, воно охоплювало й самостійну роботу підлітків після занять, участь батьків, мережеве спілкування з учителем (за потреби) тощо. Тобто навчальне середовище мимоволі модифікувалося в середовище життєве, не викликаючи ніякого дискомфорту.

Інші учні цілеспрямовано з нетбуками у школі не працювали. Тому в експериментальній групі А значно триваліше та важче довелося адаптуватися. Багато завдань, які першою групою засвоювалися легко і не викликали труднощів, для іншої групи здавалися важкими, вимагали додаткових витрат часу, а окремі учні не завжди могли самостійно впоратися з деякими видами вправ. Усе це часом знижувало навчальну мотивацію, ускладнювало досягнення високого результату. Педагог змушений був посилювати стратегії впливу, ретельніше опрацьовувати елементи занять, враховувати кілька варіантів методики і таймінгових розмежувань при педагогічному дизайні.

Група А не мала виробленого інфоімунітету (критичного ставлення та здатності до фільтрації інформації), що теж потребувало від учителя активізації не фасилітаторських, а контролюючих функцій. Через нерівномірну технічну забезпеченість вдома (позаурочно) проектні чи пошукові завдання у середовищі QR-коду виконував лише незначний відсоток школярів, зворотний медіазв'язок із батьками теж був важкодоступний.

Отримавши результати первинного констатувального зрізу, ми намагалися максимально ефективно добирати найдоречніші вправи, повноцінно використовувати можливості веб-ресурсів для конкретної учнівської спільноти, враховуючи різницю рівнів медіакомпетентності. Слід додати, що

всі компетентності перебувають у тісному взаємозв'язку, тому констатувальне дослідження підтвердило вищі показники всіх рівнів в учнів, які первинно отримували знання (навіть фрагментарно) засобами QR-коду.

Метою подальшого формувального експерименту стало доведення правомірності початкової гіпотези: глибина читацького діалогу та інтерпретації тексту, якість засвоєння знань та вміння аналізувати тексти, рівень розвитку креативно-творчого потенціалу та образного мислення учнів суттєво підвищуються за умови систематичного використання сучасних технологій у межах QR-коду, засобів e-learning, можливостей індивідуальної роботи в медіамережі, яка здійснюється як за допомогою педагога-фасилітатора, так і самостійно (на шкільному уроці, вдома чи при дистанційному навчанні).

Етапи нашого дослідження відповідали загальнонауковим вимогам:

1. Організація спеціальних умов діяльності, корелятивних запланованих системі складових експерименту: підбір контрольних та експериментальних груп, забезпечення відповідними засобами навчання.

2. Огляд оновленої нормативно-правової бази, програм зі змінами та Державного стандарту; опрацювання принципів QR-коду; підбір тем та чітке планування методики уроків; вивчення діяльності вчителів-практиків.

3. Апробація теоретично визначених педагогічних умов та методів у процесі практичного навчання літератури.

4. Фіксація реакцій експериментальної групи на вплив. З'ясування стану сформованості критеріїв дослідження, якості знань, компетентності учнів.

5. Аналіз отриманих у процесі дослідження результатів контрольної та експериментальної груп. Рефлексія, висновки. Створення концептуальної моделі навчання в середовищі QR-коду, рекомендацій щодо її впровадження.

Перевіривши якість учнівських знань, ми простежили пряму взаємообумовленість залучення до навчального процесу QR технологій та розвитку компетентності, яка була предметом вимірювання. Контрольна група частково знизила свою успішність та значно поступилася експериментальній.

Підсумковий моніторинг задля наочності відтворимо у таблицях:

Таблиця. 2.1 Результати підсумкового моніторингу. Критерій «Розуміння і відтворення прочитаного». Завдання 1

Групи	Високий %		Достатній %		Середній %		Низький %	
	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.
Контрольна з досвідом	9	8	40	37	5	12	2	0
Контрольна без досвіду	4	6	29	19	7	14	4	4
Експ. з досвідом	11	17	36	37	6	4	1	0
Експ. без досвіду	6	12	21	23	14	6	5	1

Таблиця 2.2 Результати підсумкового моніторингу. Критерій «Вираження власних думок». Завдання 2

Групи	Високий %		Достатній %		Середній %		Низький %	
	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.
Контрольна з досвідом	9	7	27	31	16	15	2	6
Контрольна без досвіду	6	4	12	9	21	22	7	6
Експ. з досвідом	14	20	29	35	5	5	0	0
Експ. без досвіду	7	17	11	9	12	10	22	4

Таблиця 2.3 Результати підсумкового моніторингу. Критерій «Швидкість пошуку потрібної інформації за допомогою інформаційних технологій». Завдання 3

Групи	Високий %		Достатній %		Середній %		Низький %	
	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.
Контрольна з досвідом	7	5	15	17	10	17	7	8

досвідом								
Контрольна без досвіду	11	4	6	9	19	29	25	11
Експ. з досвідом	5	11	13	25	9	10	10	3
Експ. без досвіду	1	9	4	16	28	21	30	5

Таблиця 2.4 Результати підсумкового моніторингу. Критерій «аналіз інформації». Завдання 4

Групи	Високий %		Достатній %		Середній %		Низький %	
	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.	Поч.	Кінц.
Контрольна з досвідом	11	8	17	15	30	29	7	13
Контрольна без досвіду	0	1	9	4	14	11	12	19
Експ. з досвідом	9	14	23	29	14	8	5	3
Експ. без досвіду	2	11	12	21	27	12	8	2

Порівняємо результати констатувального та формувального зрізів, а саме: зіставимо кількість учнів (та відповідні відносні частоти), які демонструють низький, середній, достатній та високий рівні за різними критеріями.

На основі аналізу результатів можна сформулювати такі гіпотези:

1) у контрольній групі розподіл учнів відповідно до рівнів сформованості вмінь за виділеними чотирма критеріями не зазнав суттєвих (статистично значущих) змін;

2) в експериментальній групі розподіл учнів відповідно до рівнів сформованості вмінь за виділеними чотирма критеріями зазнав суттєвих (статистично значущих) змін, особливо для високого та низького рівнів;

3) у випадку, коли в обох групах розподіл змінився несуттєво, ймовірність зростання кількості учнів із високим рівнем та зниження з низьким, була вищою для експериментальної групи, ніж для контрольної.

Статистичну перевірку сформульованих гіпотез виконаємо за допомогою непараметричного критерію Фішера, який використовується для зіставлення двох рядів вибірових значень за частотою появи певної ознаки. Цей критерій можна застосовувати для оцінювання відмінностей у будь-яких двох вибірках, як залежних, так і незалежних, а також порівнювати показники однієї вибірки, виміряні в різних умовах.

Обчислення спостережуваних (емпіричних) значень критерію Фішера виконуються таким чином:

1) Процентні співвідношення переводяться в долі одиниці (шляхом ділення на 100).

2) Долі одиниці переводяться в радіани за формулою кутового перетворення Фішера:

$$\varphi_1 = 2 \arcsin \sqrt{P_1}, \quad \varphi_2 = 2 \arcsin \sqrt{P_2}, \quad (2.1)$$

де P_1 і P_2 — відповідні долі, що порівнюються.

3) Обчислюється спостережуване значення за формулою:

$$\varphi_{дi}^* = (\varphi_1 - \varphi_2) \cdot \sqrt{\frac{n_1 n_2}{n_1 + n_2}}, \quad (2.2)$$

де n_1 і n_2 — обсяги досліджуваних виборок.

4) Здійснюється перевірка значущості отриманого критерію шляхом знаходження ймовірності отриманого емпіричного значення в t розподілі Стьюдента.

Результати порівняння динаміки зміни рівнів сформованості компетентності по чотирьом критеріям за результатами кінцевого зрізу в контрольній та експериментальній групах (у таблиці наведені ймовірності, з якими приймається гіпотеза про наявність суттєвих змін у рівнях сформованості):

Таблиця. 2.5 Ймовірності, з якими приймається гіпотеза про наявність суттєвих змін у рівнях сформованості

Групи та завдання	Рівні			
	Високий	Достатній	Середній	Низький
Завдання 1, КГ та ЕГ з досвідом	0,9827	0,0980	0,9942	0
Завдання 1, КГ та ЕГ без досвіду	0,9784	0,7667	0,9941	0,9655
Завдання 2, КГ та ЕГ з досвідом	0,9991	0,4775	0,9976	1,0000
Завдання 2, КГ та ЕГ без досвіду	1,0000	0,0667	0,9995	0,6524
Завдання 3, КГ та ЕГ з досвідом	0,9636	0,9167	0,9701	0,9799
Завдання 3, КГ та ЕГ без досвіду	0,9597	0,9666	0,8758	0,9563
Завдання 4, КГ та ЕГ з досвідом	0,9757	0,9998	1,0000	0,9970
Завдання 4, КГ та ЕГ без досвіду	1,0000	1,0000	0,5333	1,0000

У результаті перевірки статистичної значущості результатів, можна зробити такі висновки:

1. Розподіл учнів відповідно до рівнів сформованості компетентності за виділеними чотирма критеріями в усіх типах груп (контрольних та експериментальних, із досвідом та без досвіду) зазнав статистично значущих змін у ході експерименту, при цьому найбільш суттєвими були зміни для високого та низького рівнів;

2. При порівнянні змін у контрольних та експериментальних групах отримуємо такий результат: ймовірність підвищення долі учнів із високим рівнем та зниження – із низьким була вищою для експериментальної групи, ніж для контрольної. При цьому найбільших структурних змін зазнав високий

рівень, його частка суттєво збільшилась, тоді як частка середнього та низького рівнів зменшилась.

Як довів експеримент, відмінність результатів є досить показовою та підтверджує припущення, що лише систематичність та виважений рівномірний розподіл функціонування QR-кодів на уроці іноземної мови забезпечить якісний поступ читацької та інформаційної компетентності – важливого критерію в умовах сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

Одже, на основі проведеного дослідження, можна зробити наступні висновки: в умовах політико-економічної нестабільності сучасного світу все гостріше відчувається потреба в освічених людях, здатних критично мислити, обробляти великі обсяги інформації, приймати розумні рішення. Недостатньо дослідженими є перспективи використання QR-кодів у навчальному процесі на уроках англійської мови. QR-код має величезний педагогічний потенціал, який поки що не використовується повною мірою.

Важливою ланкою під час формування читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-их класів є врахування психоло-педагогічних особливостей розвитку дітей цього віку.

1 Таким чином, психоло-педагогічними особливостями формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів у процесі вивчення іноземної мови є:

- наявність певного рівня сформованої бази знань, умінь та навичок, які можна використовувати у процесі формування цих компетентностей;
- розвиток особистості в єдності мислення, уяви, пам'яті та мовленнєвої діяльності;
- здатність приймати самостійні рішення і мати власну думку.

Метою психолого-педагогічної підготовки є розвиток тих властивостей і якостей особистості, які характеризують її як суб'єкт діяльності і які відносяться до основних сфер її майбутньої діяльності.

Оволодіння мовними засобами іноземної мови лише в тому випадку може сприяти інтелектуальному розвитку учнів, якщо цей процес нерозривно пов'язаний з розвитком розумових функцій. Звідси впливає висновок: висловлювання іноземною мовою може сприяти інтелектуальному розвитку, якщо для його побудови потрібен мовний пошук не тільки мовної форми, але і змісту.

Оволодіння іноземною мовою розвиває мислення, пам'ять, мовну здатність, удосконалює слухові, зорові і моторні відчуття, покращує мовне

прогнозування, довільне володіння узагальненими прийомами мовленнєвої діяльності з опорою на аналіз і синтез, порівняння та узагальнення.

Оволодіти інформаційною компетентністю означає орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати даними на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до потреб чи вимог навчального процесу. Ця категорія має також включати такі елементи,

Читацька грамотність залежить від мотивації до читання, читацького досвіду, читацьких уподобань. Читацька компетентність має на увазі вміння знаходити в тексті необхідну інформацію, розуміти істинний, естетичний сенс твору.

Відповідно до методичних аспектів формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови, цілком очевидним є зв'язок читацької та інформаційної компетентності, адже обидві передбачають роботу з інформацією. Водночас, інформаційна компетентність пов'язана із роботою з інформацією у всіх її формах і проявах, зокрема й тією, що передбачає використання інформаційних технологій, комп'ютерних телекомунікацій. Сучасний освітній простір пропонує велику кількість інтернет та медіа ресурсів для формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів.

Вважаємо, що застосування описаних сервісів, можливостей мобільного телефону, Інтернет-ресурсів може значно покращити рівень викладання іноземних мов, збільшити мотивацію учнів до вивчення предмету, показати учням можливість застосування власних гаджетів для освіти.

Одним з них є QR-коди - сучасний інформаційний засіб, який може ефективно використовуватися в освітньому процесі. На жаль, в українських школах використання QR-кодів відбувається вкрай рідко. Тому потрібно створити методичні рекомендації для формування іншомовної читацької та інформаційної компетентностей учнів дев'ятих класів на уроках англійської мови.

2. Вмотивованість учнів до читання є на дуже низькому рівні. Вчителям необхідно докладати максимум зусиль для заохочення учнів до читання іноземною мовою. У цьому аспекті на увагу заслуговує всесвітня мережа Інтернет, яка володіє колосальними інформаційними навчальними ресурсами. Переваги інтерактивних дидактичних матеріалів перед традиційними полягають в їх наочності, доступності, креативності, у використанні різних типів файлів (аудіо, відео, графічних тощо), а також різних типів вправ, що сприяє розвитку інтересу, пізнавальної активності, інформаційно-комунікативних компетентностей учнів.

Останнім часом набуває популярності використання QR-коду в освітньому процесі, перш за все на уроках в 9-х класах. Основна перевага QR-коду – легке розпізнавання скануючим непрофесійним обладнанням (за допомогою фотокамери мобільного телефону, планшета або ноутбука з відеокамерою, на яких встановлена програма для зчитування QR). QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. Учнім зручно зчитувати цікаву інформацію та оперативно зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв.

3. Визнаючи можливості використання QR-кодів для розвитку читацької та інформаційної компетентностей учнів 9-их класів на уроках англійської мови варто зазначити, що доступність QR-кодів гарантує запам'ятовування змісту матеріалу, формує термінологічно-понятійну лексику та навички презентування власної роботи з висловленням оцінок, суджень, аналізу. Використовуючи QR-коди на уроках іноземної мови, можна також поліпшити пам'ять учнів, вміння формулювати та висловлювати власну думку, використовуючи при цьому весь інтелектуальний потенціал.

Таким чином, можна стверджувати, що створення освітнього медіасередовища дає позитивні результати в освітньому процесі. Медіатехнології при оптимальному застосуванні та поєднанні здатні значно підсилити ефективність освітнього процесу й отримати гідний результат у

вигляді комплексу не знань, вмінь та навичок, а компетентностей, необхідних для життя та подальшого навчання здобувачів освіти.

QR-коди вміють зберігати в собі тексти невеликого обсягу, які можна зчитувати без підключення до Інтернету. Для творчих занять це надає чималі можливості. QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. З одного боку, учням зручно зчитувати цікаву інформацію та оперативно зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв, з іншого – такий підхід дозволяє задіяти додатковий (тактильний) канал сприйняття інформації.

В Інтернет-мережі також можна знайти велику кількість програмних QR-сканерів (додатків) для мобільних телефонів.

Найбільш популярною програмою для зчитування QR-кодів є програма QR Droid для ОС Android, яка дозволяє зчитувати коди, та створювати власні. Neoreader, - сервіс зі схожими функціями, працює на iOS і справляється з усіма типами кодів.

Для наочного уявлення розвитку для формування читацької та інформаційної компетентностей ми пропонуємо власний комплекс вправ, які можна закодувати у QR-коди для їх подальшого використання на уроці.

4. Експериментальна перевірка ефективності QR-кодів для формування читацької та інформаційної компетентностей, що проводилася серед учнів 9-х класів на уроках англійської мови довела, що створення освітнього медіасередовища дає позитивні результати в освітньому процесі.

Для оцінювання знань, умінь учнів ми обрали чотири критерії, які характеризують ступінь оволодіння читацькою та інформаційною компетентностями: розуміння і відтворення прочитаного, вираження власних думок, швидкість пошуку потрібної інформації за допомогою інформаційних технологій, аналіз інформації.

Під час констатувального зрізу учням пропонувалось 4 завдання. Одне завдання спроектовано на дистанційну взаємодію. Школярі на уроках працювали підгрупами з персональними пристроями (нетбуки, BYOD-девайси), у комп'ютерних класах. Перше завдання передбачало читання тексту

та графічне відтворення емоцій, що виникли під час прослуховування, вербалізацію цих емоцій. Друге завдання спрямовувало учнів до електронної online медіатеки з метою прочитати вірш та за допомогою візуалізації асоціативних образів презентувати власні думки.

Третім запропонували завдання, що передбачало диференційовану можливість вибору способів його виконання.

Найвищий рівень ми перевіряли за допомогою віртуальних дискусій. Розмістивши у QR-кодах короткі звернення, просимо учнів прочитати їх та прокоментувати.

Як довів експеримент, відмінність результатів є досить показовою та підтверджує припущення, що лише систематичність та виважений рівномірний розподіл функціонування QR-кодів на уроці іноземної мови забезпечить якісний поступ читацької та інформаційної компетентності – важливого критерію в умовах сталого розвитку.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛПННЯ

1. Баданов А.Г. Использование QR кодов в образовании [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://kak.znate.ru/pars_docs/refs/7/6114/6114.pdf
2. Берман И. М. Методика обучения английскому языку / И. М. Берман. – М. : Просвещение, 1970. – 290 с.
3. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Ю. Биков – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
4. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Б-ка з освіт. політики / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина, О. В. Овчарук, Л. І. Паращенко. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
5. Бібік Н. М. Проблеми наукового забезпечення модернізації загальної середньої освіти / Н. М. Бібік // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 40-46
6. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2012. – № 1. – С. 19-30
7. Борецька ГЕ. Методика формування іншомовної компетентності у техніці читання / ГЕ. Борецька // Іноземні мови. — 2012. — № 1. — С. 3-8.
8. Борисенко О. О. Методи створення позитивного психологічного мікроклімату на уроках англійської мови / О. О. Борисенко // Портал «Учительський журнал он-лайн» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті : <http://teacherjournal.com.ua/shkola/angljiska-mova-ta-literatura/17146-stattya-qmetodi-stvorennya-pozitivnogo-psihologchnogo-mkroklmatu-na-uroках-angljsko-moviq.html>.
9. Бугайчук К. Л. Використання QR кодів у навчальному процесі вищих навчальних закладів // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: матеріали XX міжнародної науково-практичної конференції (15–17 травня 2012, м. Харків). – Харків, 2012. – С. 42.
10. Бугайчук К.Л. QR коды в учебном процессе и жизни [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bugaychuk.blogspot.ca/2012/08/4.html>.

11. Буртовий С. В. Електронні засоби навчання – від теорії до практики. Методичний посібник. – Кіровоград : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2014. – 48 с.

12. Вайсбурд М. Л. Обучение пониманию иноязычного текста при чтении как поисковой деятельности / М. Л. Вайсбурд, С.А. Блохина // Иностранные языки в школе. – 1997. – № 1. – С. 19-24. – №2. - С. 33-38.

13. Вдовичин Т. Я., Яцишин А. В. Застосування технологій відкритої освіти для інформатизації навчального процесу // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 16. – С. 134-140

14. Верич О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій для формування учня-читача ХХІ століття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:p-fYZHI5FdoJ:files.werwill-derkann.webnode.com.ua/200000432>.

15. Впровадження медіаосвіти у школах: результати дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/vprovadzhennya_mediaosvti_u_shkolakh_rezultati_doslidzhennya/

16. Гаєвський В. Електронні засоби навчання та їх використання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tmb.org.ua/new/index.php/i- i/4-/200-2012-12-09-19-38-06.html>

17. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие для студ. лингв. унгов и фак. ин. яз. высш. учеб. заве дений / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – [3-е изд. стер.]. – М. : Издательский центр «Академия», 2006. – 336 с.

18. Голованчук Л. П. Навчання учнів основної загальноосвітньої школи культурно-країнознавчої компетенції на уроках англійської мови : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Л. П. Голованчук. – К., 2003. – 340 с.

19. Гуревич Р. С. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ: [монографія] / Р. С. Гуревич, Г. Б. Гордійчук, Л. Л.

Коношевський, О. Л. Коношевський, О. В. Шестопа́л; за ред. проф. Р.С. Гуревича. – Вінниця: ФОП Рогальська І. О., 2011. – 348 с.

20. Дегтярьова Г. Медіакомпетентність особистості та її рівні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docs.google.com/presentation/d/14pOwNAfE4zJayUek-I-CiClhIkYPY2d5jh-UIRoinN8/edit#slide=id.p16>

21. Демьяненко М. Я. Основы общей методики обучения иностранным языкам / М. Я. Демьяненко, К. А. Лазаренко, С. В. Кислая. – Издательское объединение “Вища школа”. – Киев : 1984. – 255 с

22. Диброва Е. В., Евтушенко Н. Г. Применение компьютерных технологий в процессе обучения иностранным языкам. / Нові технології. – Науковий вісник КУЕІТУ. – 2009. – № 4 (26). – С. 149–152

23. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 351 с

24. Журнал «На Урок» 6 способів використання QR-кодів на уроках. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/6-sposobiv-vuk-qr-codu>

25. Калистра И. Д. Чтение с предварительно снятыми трудностями понимания / И. Д. Калистра // Вопросы обучению устной речи и чтению на иностранном языке. – 2003. – № 4. – С. 23-28

26. Клименко Ж. Виклики цифрової епохи сучасному читачу та шляхи їх подолання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://svitlit.ipro.kubg.edu.ua/?page_id=1119.

27. Клычникова З. И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке / З. И. Клычникова. – М. : Просвещение, 1983. – 182 с

28. Маслюк Л. П. Новые технологии в процессе обучения иностранным языкам // Вестник ХНАДУ. – 2009. – № 44. – С. 12–14

29. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: [підручник] / [Л. С. Панова, І. Б. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.]. — К.: ВЦ "Академія", 2010. - 328 с.

30. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика / за загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013
31. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : [підручник] / [С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник та ін.]. – [вид. 2е, випр. і переробл.]. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
32. Методика обучения иностранным языкам в средней школе : учебник / Н. И. Гез [и др.]. – М. : Высш. школа, 1982. – 373 с.
33. Методика преподавания иностранных языков : общий курс : [уч. пособие] / Отв. ред. А. М. Шамов. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : АСТ : АСТ МОСКВА : Восток – Запад, 2008. – 253 с.
34. Методичні рекомендації для вчителів іноземної мови на 2018/19 рік [Електронний ресурс] // Уроки онлайн Безкоштовна дистанційна школа, підготовка до ЗНО. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.urok.net.ua/metodichni-rekomendacii/metodichni-rekomendacii-dlya-vchiteliv-inozemnoi-movi-na-2018-19-rik.html>.
35. Навчання читання англійською мовою студентів мовних факультетів. Навчальний посібник з курсу методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти / Т. Є. Єременко, О. М. Трубіцина, І. О. Лук'янченко, А. А. Юмрукуз. – Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2018. – 201 с.
36. Ніколаєва С. Ю. Ступенева система освіти в Україні та система навчання іноземних мов / С. Ю. Ніколаєва, О. П. Петрашук, Н. О. Бражник. – К. : Ленвіт, 1996. – 90 с
37. Общая методика обучения иностранным языкам: хрестоматия / [сост. А. А. Леонтьев]. – М. : Рус. язык, 1991. – 360 с.
38. Общая методика обучения иностранным языкам в средней школе / [под ред. А. А. Миролубова]. – М.: Просвещение, 1967 – 505 с.
39. Олійник Т. І. Фрагменти уроків англійської мови з використанням навчальних послуг та ресурсів мережі Інтернет у старшій школі / Т. І. Олійник,

В. Ю. Афанасьєва // Методическая газета ФИЛОЛОГ.ru. – 2012. – № 2. – 20 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shvidko172.narod2.ru/>

40. Основы методики преподавания иностранных языков: учебник / [под ред. В. А. Бухбиндера, В. Штрауса]. – К. : Вища школа, 1986 – 335 с.

41. Плахотнюк Н. П. Формування іншомовної комунікативної компетенції студентів засобами навчально-ігрового проектування / Н. П. Плахотнюк. // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – 2014. – №35.

42. Полат Е. С. Интернет на уроках иностранного языка / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. – 2001. – № 2. – С. 14-19

43. Скляренко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок та вмінь / Н. К. Скляренко // Іноземні мови. – 1999. – № 3. – С. 3-7.

44. Сысоев П. В. Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранном языку / П. В. Сысоев, М. Н. Евстигнеев // Иностр. языки в школе. – 2008. – № 6. – С. 2- 9.

45. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : [навч. посіб.] / О. Б. Тарнопольський. – К. : Інкос, 2006. – 248 с.

46. Фишман И. С., Голуб Г. Б. Формирующая оценка образовательных результатов учащихся : Методическое пособие. – Самара, 2007. – 194 с.

47. Черниш В. В. Навчання англomовного читання та аудіювання із застосуванням аудіокнижок художніх творів (середня загальноосвітня школа з поглибленим вивченням іноземної мови) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання : германські мови» / В. В. Черниш. – К., 2001. – 21 с.

48. Шаповал С. Перспективи використання матричних кодів в освітньому процесі / С. Шаповал, Р. Романенко, Н. Форостяна // Вісник КНТЕУ. – К.: КНТЕУ, 2011. – № 5. – С. 98–106.

49. Яновська Л. М. Організаційні аспекти ведення дебатів на уроках англійської мови у старших класах загальноосвітньої школи / Л. М. Яновська, М. В. Зембицька // Сучасні тенденції розвитку української науки : Всеукр. наук. конф., 21-22 груд. 2017 р., Переяслав-Хмельницький : матеріали наук. конф. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 10. – С. 115-119.

50. Alderson Ch. J. *Assessing Reading* / Ch. J. Alderson. – Cambridge : Cambridge University Press, 2000. – 398 p.

51. Alderson J. C. *Language Test Construction and Evaluation* / J. C. Alderson, C. Clapham, D. Wall. – Cambridge : Cambridge University Press, 1995. – 310 p.

52. Byrne R. *Three Ideas for Using Plickers In the Classroom — Results of My First Trial* [Electronic resource] / R. Byrne // *Free technology for teachers* : [blog]. — Access mode: <http://www.freetech4teachers.com/2014/07/threeideasforusingplickersin.html#.V6RtvmLTI> V.

53. Coombe Ch. *A Practical Guide to Assessing English Language Learners* / Ch. Coombe, K. Folse, N. Hubley. – The University of Michigan Press, 2007. – 202 p.

54. Hughes A. *Testing for Language Teachers* / A. Hughes. – Cambridge : Cambridge University Press, 1989. – 264 p

55. Gilmore A. *Authentic materials and authenticity in foreign language learning* / A. A. // *Language Teaching*. – April 2007, Voluum 40. – Issue 2. – P. 97-118.

56. *Individualization and Autonomy in Language Learning : ELT documents*. – [ed. by A. Brooks and P. Grundy]. – Oxford, 1991.

57. Johns T. *Text as a Vehicle For Information : The Classroom Use of Written Texts in Teaching Reading in a Foreign Language* / T. Johns, F. Davies // *Reading in a Foreign Language*. – 1983. – №1. – Vol. 1. – P. 1-19

58. Weir C. *Language Testing and Validation : An Evidence-based Approach* / C. Weir. – Palgrave Macmillan, 2005. – 272 p.

59. QR-квест "Interesting English" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://englishkozyr.webnode.com.ua/qr-kvest-interesting-english/>
60. QR-коди уроку англійської мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://novospas-znz0.ucoz.ua/news/qr_kodi_uroci_anglijskoji_movi/2019-09-27-298
61. QR-Коди в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.edutainme.ru/post/qr-kody-v-obrazovanii/>
62. QR-код та як його використовувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://teach-hub.com/scho-take-qr-kod-ta-yak-joho-vykorystovuvaty-vchytelyu/>
63. QR-коды на занятиях: интересные задания, квесты ... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eduneo.ru/qr-kody-na-zanyatiyah-interesnye-zadaniya-kvesty-kodirovanie-audiozapisej/>
64. QR код на уроках в школе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://multiurok.ru/files/ispolzovanie-qr-koda-na-urokakh-v-shkole.html>
65. QR-код - помощник учителя на уроке! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://metkab2015.blogspot.com/p/qr-qr.html>
66. QR-code [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sushkovayana.blogspot.com/2016/01/qr-code.html>
67. 6 способів використання QR-кодів на уроках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sushkovayana.blogspot.com/2016/01/qr-code.html>
68. 10 заходів Року англійської мови в Україні [Електронний ресурс] / ЗНО Клуб: [сайт]. — Режим доступу: <http://znoclub.com/pidgotovkadozno/83410zakhodivrokuanglijskojimovivukrajini.html>
69. Використання QR-технологій на уроках англійської мови. "QR-quest. Northern Ireland" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://metodportal.com/node/66650>
70. Зачем использовать QR-коды на уроках? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://padlet.com/olgakom73/esix61kug37a>

Додаток А Викорстання QR-кодів у квестовій формі навчання

Station 1

Station 2

Station 3

Station 4

Station 5

Station 6

Station 7

Station 8

Station 9

Station 10

Додаток Б Приклад інтегрованого уроку з використанням QR-кодів
Приклад уроку

Тема уроку: Electronic Mail.

Форми роботи на уроці: фронтальна, групова, індивідуальна, парна.

Технологія: ІКТ, інтеграція англійської мови та інформатики

Мета:

- освітня:

розширити та поглибити знання учнів про Emoticons

підвищити інтерес і мотивацію до предмету, використовуючи засоби сучасних ІКТ;

- практична:

систематизувати та узагальнити знання з написання електронного листа англійською мовою;

активізувати навички відправлення повідомлень по електронній пошті;

- виховна:

виховувати уміння дотримуватись правил етикету написання електронних листів;

виховувати інформаційну культуру учнів

виховувати в учнів національну свідомість, любов до рідного міста.

- розвивальна:

розвивати швидкість та критичність мислення учнів, їх мовну здогадку та мовленнєву реакцію;

розвивати вміння переносити знання та навички в нову мовну ситуацію.

Обладнання: підручник Gateway, таблиці, схеми, роздавальний матеріал, ілюстративний матеріал, завдання на картках, контрольні запитання

Схематичний план уроку

I. Організаційна частина (4 хв)

1. *Привітання* (1 хв)

2. *Введення в іншомовну атмосферу* (3 хв)

II. Основна частина уроку (37 хв)

1. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчальної діяльності (2 хв)

2. Актуалізація опорних знань (5 хв)

3. Вивчення нового матеріалу (17 хв)

А) Пояснення вчителем нового матеріалу;

Б) Первинне застосування нових знань (пробні вправи);

В) Самостійне застосування учнями знань у стандартних ситуаціях (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням);

Г) Творче перенесення знань і навичок у нові ситуації (творчі вправи);

4. Закріплення вивченого матеріалу (написання email). (15 хв)

III. Заключна частина (4 хв.)

Підбиття підсумків уроку. Рефлексія (3 хв.)

Домашнє завдання (1 хв.)

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

1. Привітання:

T. Hello, dear boys and girls! I'm glad to see you. You see, we are in the computer classroom. I know, you are quite good experts in computer technology and you are the top pupils in English. We are here to practice your language and computer skills.

2. Введення в іншомовну атмосферу

T. Read this quotation and explain how you understand it:

«Communication makes the world go round»

Tell me, please what ways of communicating do you know?

II. Основна частина уроку (35 хв)

1. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчальної діяльності

Well done! Today the topic of our lesson is Electronic Mail

We shall:

Identify different ways of communicating

Learn parts of an E-mail letter

Review Netiquette rules and Emoticons

Practice writing and sending an E-mail message.

2. Актуалізація опорних знань

I. Робота в парах (обговорення переваг та недоліків електронної пошти)

T. As any other thing in the world Electronic Mail is double-sided: it has pluses and minuses, I mean advantages and disadvantages. Let one of you be optimists and another -pessimists. Here are sheets of papers. You have 3 minutes to fix pro's and con's of Electronic Mail.

3. Вивчення нового матеріалу

A) Пояснення вчителем нового матеріалу;

Фронтальна робота (дають відповіді на запитання вчителя).

T. Look at this E-mail message. (Додаток В)

Who is sending this message?

Who is the recipient of the message?

What is this message about?

What style is it?

What things are typical of informal Email?

How often do you send Email?

Робота в групах по текстах

T. Well, my dear. We've identified the ways of communicating. Now you will choose these emoticons to find your new group mates. The first group will read information about the format of an E-mail message. The second group will review the E-Mail etiquette rules. And the last group will learn the E-mail emoticons. Read and memories your information- as you will need it to practice your computer skills, and what's more important- you will teach your partners from the neighbor groups. If you have some problems in understanding this new information, I am here, ready to come up and help you. So, begin reading your texts.

☺☺☺ Parts of an E-mail format (group 1)

Have a look at the example E-mail format. Explain the different parts of the letter. (Додаток Г)

To: This is the line where the sender writes the E- mail address of the recipient.

Subject: This is the line where the sender writes what the message is about.

cc: If the sender wants to send a copy of this message to another person (other than the recipient), she/he writes the E-mail address of this person on the cc: line.

Bcc: An address written here(the blind copy line) receives a copy of the message without the knowledge of the primary recipient.

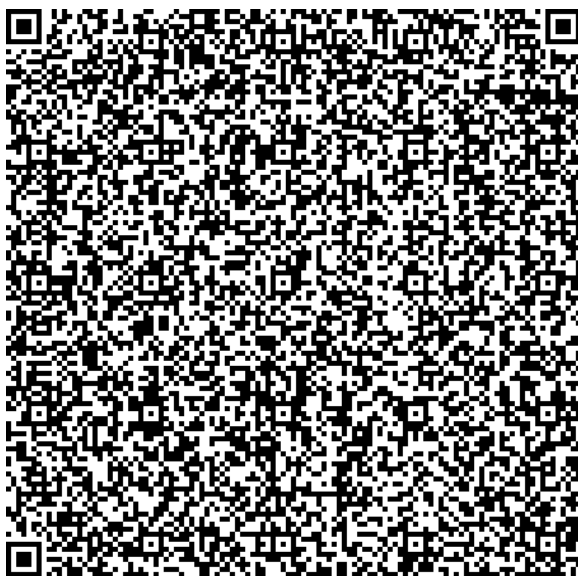
Attachment: Clicking here will allow the sender to select a file or files to be sent along with the E- mail (photos, tables, music, etc)

Message: In this section the sender types the message.

Quick list: Clicking here will retrieve a list of nicknames for E-mail addresses that the user has input earlier.

Save Draft: Clicking here allows you to save an unfinished message to complete later.

HANDOUT 1

☺☺☺ Netiquette. (group 2)

There are certain rules of etiquette that people have to follow when using E-mail.

Here are some:

Be nice. Don't send rude messages.

Always include the subject of your message on the *Subject* line.

Don't type your message in ALL CAPITAL LETTERS. Typing your message in CAPITAL letters means that you are SHOUTING.

Always add your name at the end of your message.

Observe these rules whenever you write and send E-mail messages to people!

You should always start your message with greeting and addressing. The way you will do it depends on whether it is formal or informal letter. For example:

Dear Mr / Ms / Mrs / Doctor Smith (formal message)

Dear John/ Hi or Hello (informal)

At the end of your message don't forget to write some farewell phrases (they also depend on the relationship with the recipient of your message) and sign your name like:

Sincerely yours/ Sincerely,

Thanks in advance.

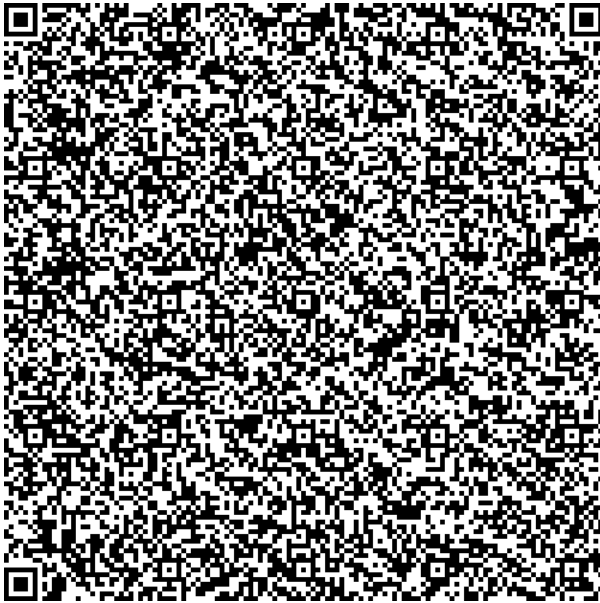
Thanks	in	advance!
Sincerely		yours,
Yevgeniya Smirnova.		

If you have less formal relation, you can use the following clichés:

Thanks/Thanks again/Talk to you later/ Love/Best wishes/See you soon,

Don't forget to sign your name.

HANDOUT 2

☹☹☹ Emoticons. (group 3)

Emoticons are small icons that show emotions. Their aim is to show sender's feelings, emotions, mimics etc. In an E- mail message you can't either express or see the emotions with your own face, lips or eyes. Your recipient can't see your gestures. That's why there is , probably the lack of information in any Electronic message. The most common emoticon is the smiley face :-). Nobody knows exactly when these graphic signs appeared. Approximately in September 1982 the Englishman named Scott E. Fahlman offered using the so-called" smiley “:-) to bring some humor into the e-mail message.

Here are some more emoticons nowadays you can use with your E- mail messages:

:-] a big smile	:-))) :-D laughter	;-) a wink
:-(a frown	:-{ really sad	[] hugs
:_ (or :~(or :!(or :*(tears		:-/ or :-\ problems
:-X shhhh! (keep silent or secret)		:-0 surprised (open-mouthed)
8-) happy	:-* or :-{ } a kiss	:@) a pig

Making an emoticon you can use a colon, a dash, a parenthesis, a square bracket, etc.

Japanese emoticons.

Japanese emoticons are of different style. They are based on the eyes' graphics not smiley lips as in Europe or America.

(^_^) — a smile.

(^_~) or (^_~) — a wink

(>_>) or (<_<) —skeptical or pessimistic

(=^.^=), (=^_^=) — a cat

^..^ — a pig

(<_>) —sad

(;_;) or (T_T) or (TT.TT) or (ToT) — cry with tears

(0_<) —nervous

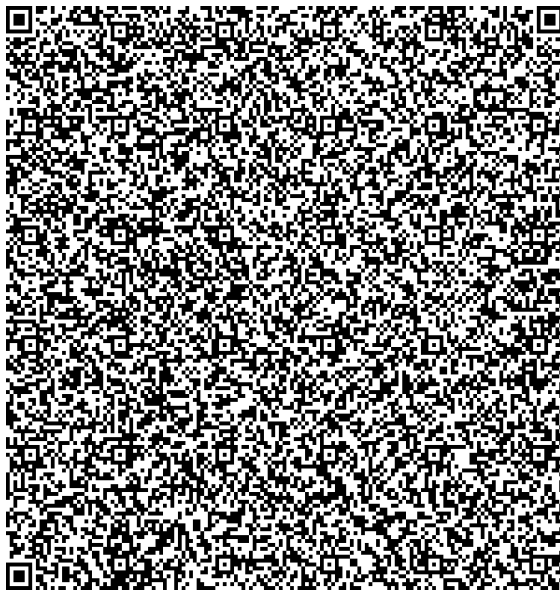
(o_o) — surprise

(-_-;) — illness

^}{^ — love

(-.-)Zzz.. — sleeping

HANDOUT 3

Now, when you learn some useful information about parts of an E-mail message, netiquette and emoticons, you can teach your classmates from the neighbor groups. I'd suggest you giving the experts. You have to explain main rules you've learned today.

Б) Первинне застосування нових знань (пробні вправи);

Робота з програмою Plickers (Індивідуальне завдання на контроль розуміння прочитаного). Програма працює з дуже простої технології. Основу складають мобільний додаток, сайт і роздруковані картки з QR-кодами. Кожному учню присвоюється по одній картці. Сама картка квадратна і має чотири сторони. Кожній стороні відповідає свій варіант відповіді (А, В, С, D), який вказаний на самій картці. Учитель задає питання, учень вибирає правильний варіант відповіді і піднімає картку відповідної стороною догори. Учитель за допомогою мобільного додатку сканує відповіді дітей в режимі реального часу (для зчитування використовується технологія доповненої реальності). Результати зберігаються в базу даних і доступні як безпосередньо в мобільному додатку, так і на сайті для миттєвого або відкладеного аналізу.

T. Choose the correct variant to the definition

The screenshot shows a web browser displaying a Plickers question. The question text is: "This is the line where the sender writes the E- mail address of the recipient." Below the question are three multiple-choice options: A Bcc, B To, and C Quick list. The interface includes a search bar, navigation links like 'New Set', 'Recent', and 'Your Library', and a sidebar with 'Your Classes' and 'New Pack'.

☺☺☺ Put each E- mail term next to the correct definition				
To:	Send	Subject	Cancel	cc:
Attachments	Message	Save Draft	Spell Check	bcc:
1. The main part of an e-mail where you write the information you want to communicate				Message
2. Click here to send your message				Send
3. The line where you write the title of the message.				Subject

4. The line where you write the E- mail addresses of other people you want to receive your message.	cc:
5. An address here gets a copy of the message, but other recipients do not know.	bcc:
6. Click here to specify the file you want to send (attach) with your message.	Attachments
7. The line where you write an address of a person you are sending your message to.	To:
8. Click here to save your unfinished message without sending it.	Save Draft
9. Click here to cancel your message	Cancel
10. Click here to check the spelling of your message.	Spell Check

В) Самостійне застосування учнями знань у стандартних ситуаціях;

Робота з програмою Socrative (завдання на контроль розуміння прочитаного).

Socrative - це онлайн-сервіс для створення, пошуку і поширення тестів, а також для проведення тестувань. З переваг варто відзначити простоту освоєння і приємний зовнішній вигляд. Особливостями сервісу є використання додатків для мобільних пристроїв і відсутність необхідності реєстрації для учнів: зареєструвавшись і увійшовши на сайт, учитель створить середовище з унікальним кодом, за яким може приєднатися будь-хто, хто використовує додаток або заїде на сайт.

T. Match the emoticon and its definition

KEYS (ключі)		
☹☹☹ Match the emoticon and its definition		
:~]	A big smile	
:-(A frown	
:-D	laughter	
:-{	Really sad	

; -)	A wink	
[]	hugs	
: '(tears	
8 -)	happy	
: -0	surprised	
: -* or :- { }	a kiss	
: @)	a pig	
(= ^ . ^ =), = ^ _ ^ =	a cat	

Г) Творче перенесення знань і навичок у нові ситуації (творчі вправи);

Індивідуальна робота

T. Have a look at the following E-Mail message. Correct the mistakes according to the Netiquette rules.

☹☹☹							
	Send		Save draft		Attachments	Cancel	
To:	Maria-santos@internet.english.com						
Subject:							
cc:							
bcc:							
	Quick List		Spell Check		Dictionary	Thesaurus	
<p>HI MARIA,</p> <p>WHERE HAVE YOU BEEN? I have tried calling you many times, but you were never there. :-{</p> <p>You are a terrible person! Anyway, I will give you another chance. Would you like to go to the movies with me this Saturday and see Star Wars?</p> <p>Call me this evening.</p> <p>Bye.</p>							

Д) Закріплення вивченого матеріалу (написання email за комп'ютерами).

Now, you can take your place at the computer and send an E- mail message to me.

My advice
A friend from another country is coming to a big town or city near you with his/her family. Write an informal email giving information to help them plan their trip. Don't forget to use the useful expressions from the first activity.

Hi ... (Start your letter and refer to your friend's last letter.)

I'm writing ... (Give your friend some information to help plan his/her trip, e.g. getting to the town/city from the airport, interesting places to visit and things to do.)

Anyway, ... (Finish your letter.)

III. Заключна частина (4 хв.)

Підбиття підсумків уроку. Рефлексія (3 хв.)

Рефлексія по Сінквейну

T. Well, my dear children, it's time to sum up what we have done today. I think your work is perfect anyway. I am sure, everybody will get something useful from our experiment.

But what was useful for you? What new have you learned today?

Let's play a very short game to clear it up.

Name the most important information from our lesson (it should be a noun or a word combination of nouns)

Name two adjectives, characterizing these things.

Name three verbs, showing this term in action.

Name one sentence, expressing your attitude to this term.

Name some associations, connected with this term.

Was our experiment a success?

Thank you for your work.

Домашнє завдання (1 хв.)

Таким чином, за допомогою сучасних педагогічних технологій, що включають в себе, проектну, ігрову технології, інформаційні технології та інтернет ресурси, технологію інтерактивного навчання педагог отримує можливість для ефективного формування і розвитку у школярів читацької та інформаційної компетентності.

